

Revue Piešťany, ročník XLVII.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Tajomníčka redakcie:
Mgr. Barbora Piovarčiová

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Kornel Duffek, PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:
PhDr. Robert Bača,
Mgr. Andrej Bolerázsky,
Ing. Roman Kánik, CSc.,
Mgr. Martina Marová,
Mgr. Vladimíra Pribišová,
Roman Tibenský,
Ing. Eva Wernerová

Foto:
Archív R. Baču, archív BM,
archív MÚ, archív Múzea SNP,
Eva Drobná, Ing. Tomáš Hudcovič,
Ing. Timotej Miššina, CSc.,
Ľubomír Lehuta, Ľudovít Lenoš,
Mgr. Martin Palkovič,
Mgr. Barbora Piovarčiová,
Roman Tibenský, Martin Valo,
Ing. Eva Wernerová

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger
Preklad anglický jazyk:

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany
Tlač:
PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk
Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Jeseň 2011 - Autumn 2011 - Herbst 2011

2-7

Historické stretnutie Winterovcov (Drahomíra Moretová)
■ Historical Meeting of the Winters
■ Historisches Treffen der Familie Winter

8-11

Svet vie o Piešťanoch (Drahomíra Moretová)
■ The World Knows about Piešťany
■ Die Welt kennt Piešťany

12-13

Hudobné Piešťany (Kornel Duffek)
■ Musical Piešťany
■ Musikalisches Piešťany

14-15

Malé New Orleans (Barbora Piovarčiová)
■ Little New Orleans
■ Ein kleines New Orleans

16-17

Udalosti - návštevy - stretnutia
■ Events - Visits - Meetings
■ Ereignisse - Besucher - Treffen

18-21

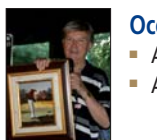
Festival sôch (Kornel Duffek)
■ Sculpture Festival
■ Festival der Skulpturen

22-25

Umelecké remeslá na Kúpeľnom ostrove (Kornel Duffek)
■ Artisan's Trade on the Spa Island
■ Kunsthandwerk auf der Kurinsel

26-28

Ocenenie pre Rudolfa Hromádku (Kornel Duffek)
■ Appreciation for Rudolf Hromádka
■ Auszeichnung für Rudolf Hromádka

29-31

Neznámy Vojtech Ábel (Andrej Bolerázsky)
■ Unknown Vojtech Ábel
■ Unbekannter Vojtech Ábel

32-35

Výstava vzácných historických kníh (Vladimíra Pribišová)
■ Exhibition of Rare Historical Books
■ Ausstellung seltener historischer Bücher

36-39

Príbeh Optipolytónu (Kornel Duffek, Roman Kánik)
■ The Story of Optipolytone
■ Die Geschichte des Optipolytons

40-43

Rómovia v Piešťanoch (Robert Bača)
■ Romanies in Piešťany
■ Roma in Piešťany

44-47

Má Vlast 2011 (Martina Marová, Eva Wernerová)
■ My Country 2011
■ Mein Vaterland 2011

48-51

Obtokové rameno Váhu - prírodný klenot Piešťan Časť II. (Roman Tibenský)
■ The Bypass of the Váh River - the Natural Jewel Piešťany Part II
■ Der Nebenarm der Waag - ein Naturjuwel von Piešťany Teil II.

52-55

Hendikep šachu neprekáža (Barbora Piovarčiová)
■ Chess Proves No Problem for the Disabled
■ Handicap kein Hindernis beim Schach

56

Na nebo vzlietol žralok (Barbora Piovarčiová)
■ A Shark Takes Off into the Sky
■ Ein Hai flog zum Himmel

Historické stretnutie Winterovcov

Foto Martin Palkovič

Drahomíra Moretová

Historical Meeting
of the Winters

Historisches Treffen
der Familie Winter

▲ Potomkovia Winterovcov z rôznych kútov sveta pred hotelom, pomenovanom po Alexandrovi Winterovi.

Descendants of the Winter family from various corners of the world standing in front of the hotel named after Alexander Winter.
Nachfahren der Familie Winter aus verschiedenen Ecken der Welt vor dem Hotel, das nach Alexander Winter benannt wurde

**Do Piešťan prišli zo Spojených štátov, Francúzska, Nemecka a Slovenska.
Viacerí sa nikdy nevideli, nepoznali. Spájali ich dve mená: Winter a Piešťany.**

**They arrived in Piešťany from the United States, France, Germany and Slovakia.
Some of them had never met or known each other before. However, they had
two names in common: Winter and Piešťany.**

**Sie kamen aus den Vereinigten Staaten, Frankreich, Deutschland und
anderen Regionen der Slowakei nach Piešťany. Einige sind einander noch nie
begegnet, haben sich nicht gekannt. Und doch verbindet sie etwas
Gemeinsames - die Namen Winter und Piešťany.**

Myšlienka zorganizovať stretnutie potomkov rodiny Winterovcov našla priaznivý ohlas u samotných príbuzných, rovnako ako u Piešťancov, ktorí aj takýmto spôsobom chceli vyjadriť svoju vďaku budovateľom kúpeľov a mesta. Po niekoľkých mesačných prípravách došlo k vzájomnej zhode termínu, a tak koncom mája sa v priestoroch hotela Sandor Pavillon zišlo 35 potomkov rodiny Alexandra Wintera, generálneho prenajímateľa kúpeľov v roku 1889. Aj v tom, že ich hostil práve tento hotel, ktorý je pomenovaný po Alexandrovi, bol kus symboliky.

Alexander Winter mal s manželkou Henrietou štyri deti: Františka, Milu, Ľudovíta a Imricha. Politická situácia, udalosti v bývalom Československu i pracovná kariéra túto rodinu a jej potomkov rozdelili. Nie však navždy.

Zo Spojených štátov pricestovali do Piešťan právnicki Františka Wintera - Stephen, Donna a Terence. Terence s manželkou Kymberli (ktorá je spisovateľka) a dvoma dcérami žijú podobne ako Donna s rodinou v Los Angeles. Všetci majú blízko k filmu.

Jednou z hlavných organizátorov stretnutia bola vnučka Imricha Wintera Catherine Ballo Broca, ktorá prišla z Paríža. Okrem jej sestry Blanky Ballo

ju sprevádzal manžel Daniel a syn Alex.

Vnučkou Imricha je aj Kristína Stankovská, ktorá ako jedna z mála ostala verná Piešťanom. Spreádzali ju deti a vnuci.

Podľa nej toto stretnutie bolo morálnou satisfakciou, ktorej sa dostalo rodine Winter. Jej brat Juraj, žijúci v USA, však stále nevie odpustiť štátu napáchané krivdy a zanevrel na svoju vlasť. Najstarším z rodu Winterovcov na stretnutí bol Andrej Schulz, vnuk Ľudovíta, ktorý žije s manželkou Alžbetou v Bratislave. Ani ich jediná dcéra Andrejka si nenechala ujsť toto zaujímavé stretnutie a prišla s manželom Arthurom z Nemecka. Z tejto vetvy rodiny nechýbala tiež Andrejova neter Katarína Fratriková (pravnučka Ľudovíta) s dcérou a vnukmi z Bratislavy.

Z Františkovej vetvy prišli aj ďalší - Danka Faguľová, Juraj Veres a Lýdia Veresová. Pozvanie prijala i Katarína Šmáliková.

Hostia si v Piešťanoch chceli užiť svojich blízkych, Piešťanci si chceli zasa uctiť Winterovcov. Možno aj vďaka tomu vznikol program, ktorý uchvátil všetkých.

Prvé príjemné prekvapenie nastalo, keď sa rozdávali odznaky s logom stretnutia. Ďalším silným momentom bolo pre všetkých odhalenie busty Alexandra Wintera na priečelí hotela. Pod touto bustou sa k množstvu divákov prihovril Stephen: „Táto kravata, čo mám na sebe, patrila môjmu strýkovi Paulovi. Veľmi chcel prísť na Slovensko, ale tejto chvíle sa nedožil. Tak som sem vzal aspoň tú jeho kravatu. Som rád, že som tu. Piešťany sú krásne.“

Všetkým sa páčilo predstavenie umeleckého súboru Lúčnica v Dome umenia. Ďalej hostia navštívili Hotelovú akadémiu Ľudovíta Wintera, na radnici ich prijal primátor, prezreli si

Balneologické múzeum, zúčastnili sa slávnostného sprievodu Winterovcov mestom a spoločnej jazdy vláčikom po Kúpeľnom ostrove, ktorý bol v tých dňoch preplnený stánkami umeleckých remeselníkov z celej Európy. Slzy dojatia sa objavili v očiach manželov Schultzovcov, vezúcich sa v historickom zelenom Packarde po pešej zóne. Akoby to bolo za čias éry Ľudovíta. Vyvrcholením návštevy kúpeľov bolo zasadenie rodinného stromu v parku hotela Thermia Palace.

Vzájomné lúčenie sa nezaobišlo bez slz, ale ani bez prísľubu, že do Piešťan sa určite všetci vrátia a privezú aj ďalších Winterovcov. Malo by to byť v roku 2013 pri oslavách 900. výročia prvej písomnej zmienky o Piešťanoch. Už teraz sa na to tešia všetci - Winterovci aj Piešťanci. ■

The idea to organize a meeting of the Winter family descendants was positively accepted not only by the relatives themselves, but also by Piešťaners, who wanted to use this as an opportunity to express their gratitude to the town and spa builder.

After a few months of preparations a final agreement on timing had been made, so at the end of May some 35 descendants of Alexander Winter, the general leaseholder of the spa from 1889, met at the hotel Sandor Pavillon. There was another symbolic reflection as the hotel had been named after Alexander (Sándor). Alexander Winter and his spouse Henrieta had four children: František, Mila, Ľudovít and Imrich. The political situation in the former Czechoslovakia and

▼ Na tlačovej konferencii hostiteľka stretnutia, riaditeľka hotela Sandor Pavillon, Daniela Miháliková (druhá zľava) s potomkami Winterovcov: (zľava) Catherine Ballo Broca, Kristína Stankovská a Andrej Schulz.

At the press conference, Daniela Miháliková, manager of the Sandor Pavillon hotel and the host of the meeting (second from left) with descendants of the Winter family: (from left) Catherine Ballo Broca, Kristína Stankovská and Andrej Schulz.

Während der Pressekonferenz, die Gastgeberin des Treffens, Leiterin des Hotels Sandor Pavillon, Daniela Miháliková (2. v. l.) mit den Nachkommen der Winters: (v. l.) Catherine Ballo Broca, Kristína Stankovská und Andrej Schulz

Foto Martin Palkovič

their individual careers divided this family and its descendants. However, not for good.

The great-grandchildren of František Winter - Stephen, Donna and Terence arrived at Piešťany from the USA. Terence with his wife Kimberley (who is a writer) and their two daughters live - similarly as Dona and her family - in Los Angeles. All of them have close connections to film.

One of the main organizers of the meeting was Imrich Winter's granddaughter Catherine Ballo Broca, who came from Paris. Besides her sister Blanka Ballo she was also accompanied by her husband Daniel and son Alex.

Kristína Stankovská, who is one of very few family members loyal to Piešťany, is also Imrich's granddaughter. She was accompanied by her children and grandchildren. According to her, this meeting was a moral satisfaction rendered upon the Winter family. However, her bother Juraj living in the USA still cannot forget that the state committed injustices and still holds a grudge against his homeland.

The oldest member of the Winter family line present at the meeting was Andrej Schulz, Ľudovít's grandchild, who lives with his wife Alžbeta in Bratislava. Even their only child, daughter Andrejka, could not miss this interesting meeting and arrived together with her husband Arthur from Germany. Andrej Schulz's niece Katarína Fratriková (Ľudovít's great-granddaughter), together with her daughter and grandsons from Bratislava, was also in attendance.

There were also other relatives from Fratišek's line - Danka Faguľová, Juraj Veres and Lýdia Veresová. The invitation had been accepted also by Katarína Šmáliková. The guests wanted to enjoy their relatives, Piešťaners wanted to honour the Winters. This might be the reason why they were all captivated by the programme.

The first pleasant surprise occurred when the badges with the meeting logo were handed out. The next emotional moment for all was the unveiling of Alexander Winter's bust on the front face of the hotel Sandor Pavillon. Right below this bust Stephen gave a speech to a large audience: "The tie I am wearing belonged to my uncle Paul. He wanted to come to Slovakia very much, however, he did not live long enough to be here today. So I just took his tie here. I am very glad to be here. Piešťany is beautiful."

Everybody liked the performance by the artistic folklore group Lúčnica in the House of Art. The guests also paid a visit to the Hotel Academy of Ľudovít Winter, where they were welcomed by the Mayor, they had a look around the Balneological Museum, took part in a ceremonial parade of the Winters downtown and a joint ride by a little train through the Spa Island, which in those days was packed with the stands of art craftsmen from all over Europe. Emotional tears

appeared in the eyes of the Schulz couple, while they were being driven by a vintage Packard down the pedestrian zone. It was like being transported back to the times of their grandfather Ľudovít. The planting of a family tree in the park of the Thermia Palace hotel was the highlight of the spa visit.

Their mutual farewells could not take place without tears, nor the promise to come back to Piešťany for sure and to bring even more Winters. It should be so in 2013 for the celebration of the 900th anniversary of the first written record of Piešťany. Both are already looking forward to it - the Winters and Piešťaners. ■

Die Idee, ein Treffen der Winter-Nachfahren zu organisieren stieß auf eine positive Resonanz sowohl bei den Nachkommen als auch bei den Anwohnern von Piešťany, die auf diese Art ihren Dank an die Erbauer und Förderer der Stadt und des Heilbades zum Ausdruck bringen wollten. Nach mehrere Monate andauernden Vorbereitungen konnte ein Termin einvernehmlich vereinbart werden und so kamen Ende Mai im Hotel Sandor Pavillon 35 Nachfahren von Alexander Winter, dem Generalverpächter des Heilbader im Jahre 1889, zusammen. Und auch darin, dass sie gerade in diesem, nach Alexander benannten Hotel zu Gast waren, verbarg sich ein Hauch Symbolik.

Alexander Winter hatte mit seiner Frau Henrietta vier Kinder: František (Franz), Mila,

▲ Bustu zakladateľa rodu Winterovcov odhalili (zľava) Kristína Stankovská, Daniela Miháliková, Remo Cicutto a Catherine Ballo Broca. The bust of the founder of the Winter family's lineage was unveiled by Kristína Stankovská, Daniela Miháliková, Remo Cicutto and Catherine Ballo Broca (from left to right). Die Büste des Begründers des Winter-Klans enthüllten (v. l.) Kristína Stankovská, Daniela Miháliková, Remo Cicutto und Catherine Ballo Broca.

▼ Donna Farmer so synom Rohanom a dcérou Kirou. Donna Farmer with her son Rohan and daughter Kira. Donna Farmer mit Sohn Rohan und Tochter Kira

▲ Daniel Broca a Donna Farmer v Balneologickom múzeu.
Daniel Broca and Donna Farmer at the Balneological Museum.
Daniel Broca und Donna Farmer im Balneologischen Museum

▼ Manželov Andreja a Alžbetu Schulzovcov počas slávnostného sprievodu v historickom Packarde sprevádza Ján Horňák a z najmladších potomkov Winterovcov Dávid Veres a Rohan Farmer
Husband and wife Andrej and Alžbeta Schulz in a vintage Packard were accompanied by Ján Horňák and Dávid Veres and Rohan Farmer - some of the youngest descendants of the Winter family.
Während der feierlichen Fahrt im historischen Packard wurde das Ehepaar Andrej und Alžbeta Schulz von Ján Horňák und den jüngsten Nachkommen der Winters, David Veres und Rohan Farmer, begleitet.

Ludovít (Ludwig) und Imrich. Die politische Situation, die Ereignisse in der ehemaligen Tschechoslowakei und die berufliche Karriere haben diese Familie und ihre Nachkommen getrennt. Aber nicht für immer.

Aus den Vereinigten Staaten sind die Urenkel von František Winter - Stephen, Donna und Terence - gekommen. Terence mit Ehefrau Kymberli (einer Schriftstellerin) und zwei Töchtern leben, ähnlich wie Donna mit Familie, in Los Angeles. Alle sind in der Filmindustrie tätig.

Eine der Hauptorganisatorinnen des Treffens war die Enkelin von Imrich Winter, Catherine Ballo Broca, die aus Paris kam. Neben ihrer Schwester, Blanca Ballo, begleiteten sie noch Ehemann Daniel und Sohn Alex.

Eine Enkelin von Imrich ist auch Kristína Stankovská, die als eine der wenigen ihrer Heimatstadt Piešťany treu blieb. Sie kam in Begleitung ihrer Kinder und Enkelkinder.

Aus ihrer Sicht war diese Einladung eine Art moralischer Wiedergutmachung gegenüber der Familie Winter. Ihr Bruder Juraj (Georg), der in den USA lebt, kann dem Staat das begangene Unrecht bis heute nicht verzeihen und kehrte seiner Heimat den Rücken.

Das älteste Mitglied der Familie Winter, das am Treffen teilnahm, war Andrej Schulz, ein Enkel von Ludovít, der mit Ehefrau Alžbeta in Bratislava lebt. Auch ihre einzige Tochter Andrea ließ sich dieses außergewöhnliche Ereignis nicht entgehen und kam zusammen

mit Ehemann Arthur aus Deutschland angereist. Diesem Zweig der Familie entstammt auch Andrejs Nichte Katarína Fratriková (Urenkelin von Ludovít), die mit Tochter und Enkeln aus Bratislava kam.

Zu dem Familienzweig von František gehörten auch weitere Anwesende – Danka Fagulová, Juraj Veres und Lýdia Veresová. Der Einladung folgte ebenfalls Katarína Šmáliková.

Während die Gäste die Zeit in Piešťany mit ihren Lieben genießen wollten, war es den Einheimischen ein Anliegen, die Winters gebührend zu ehren. Und vielleicht entstand auch dank dieser Situation ein Programm, das alle begeisterte.

Die erste angenehme Überraschung stellte die Verteilung von Abzeichen mit dem Logo des Treffens dar. Ein weiterer emotionaler Moment war für alle die Enthüllung der Büste von Alexander Winter an der Frontseite des Hotels. Unter dieser Büste sprach Stephen die vielen anwesenden Zuschauer an: „Dieser Schlips, den ich trage, gehörte meinem Onkel Paul. Er wollte so sehr in die Slowakei reisen, erlebte diesen Moment aber leider nicht mehr. Und so habe ich zumindest seinen Schlips mitgenommen. Ich freue mich sehr, hier zu sein. Piešťany ist wunderschön.“

Auch der Auftritt des Kunstensembles „Lúčnica“ im Haus der Kunst gefiel allen. Im weiteren Verlauf besuchten die Gäste die Hotelakademie des Ludovít Winter, wurden im Rathaus von dem Bürgermeister empfangen, absolvierten einen Rundgang

durch das Balneologische Museum, nahmen am feierlichen „Umzug der Winters“ durch die Stadt teil. Zu guter Letzt unternahmen sie eine gemeinsame Fahrt im Bummelzug rund um die Kurinsel, die in diesen Tagen mit Kunsthandwerkständen aus ganz Europa überfüllt war. Tränen der Rührung schimmerten in den Augen des Eheleutes Schultz, während sie im historischen grünen Packard durch die Fußgängerzone gefahren wurden. Es war, als ob sie in die Ära Ludovíts zurückkehrten. Den Höhepunkt des Besuches im Heilbad stellte die Anpflanzung eines Familienbaumes im Park des Hotels Thermia Palace dar.

Bei dem gemeinsamen Abschied waren Tränen genauso unvermeidlich, wie das Versprechen dass sie mit Sicherheit alle nach Piešťany zurückkehren und dann auch weitere Angehörigen des Winter-Klans mit sich bringen werden. Das neue Treffen soll 2013, anlässlich des 900. Jahrestages der ersten schriftlichen Erwähnung von Piešťany stattfinden. Darauf freuen sich bereits jetzt alle - die Winters und die Einheimischen in Piešťany. ■

▼ Po slávnostnom obede v Kursalone (zľava) Catherine Ballo Broca, Remo Cicutto, Daniel Broca, Donna Farmer a jej brat Terence Winter

After a gala lunch at Kursalon (from left): Catherine Ballo Broca, Remo Cicutto, Daniel Broca, Donna Farmer and her brother Terence Winter

Nach dem feierlichen Mittagsmenü im Kursalon: (v. l.) Catherine Ballo Broca, Remo Cicutto, Daniel Broca, Donna Farmer und ihr Bruder Terence Winter

Foto Martin Palkovič

Ohlasy po návšteve

Ešte aj teraz prichádzajú do Piešťan listy vďaky s vyjadrením pocitov zo stretnutia. Aspoň z niektorých vyberáme:

▪ *Nemôžem sa už na nič sústrediť, ako som sa mohol pred naším výletom. Všetko vyzerá inak a cítim sa kompletne zmenený* (Stephen Winter)

▪ *Stále hovoríme o našom výlete v Piešťanoch. Je to absolútny pôžitok pripomínať si tie vynikajúce dni na Slovensku pozeraním fotiek, videí, prerozpráváním si príbehov medzi nami. Aký čarovný čas! V podstate sa zdá, že všetko o čom sa momentálne rozprávame, je návrat do Európy.* (Terence)

▪ *Aké nezabudnuteľné spomienky, aké emotívne momenty, aká organizácia nášho prijatia – nenachádzam slová vďaky na to, čo nám všetkým Piešťany pripravili! Bolo to úžasné!* (Catherine Ballo Broca)

Reactions after the visit

Thankful letters are still coming into Piešťany, expressing the feelings from the meeting. We have chosen some excerpts:

▪ *"I cannot concentrate on anything much like I did before this trip. Everything seems different and I feel completely changed!"* (Stephen Winter)

▪ *"We're still reveling in our trip to Piešťany. It's an absolute joy to relive those wonderful days in Slovakia: looking at pictures, watching videos, retelling the stories amongst ourselves. What a magical time! In truth it seems like all we talk about now is returning to Europe."* (Terence)

▪ *"What unforgettable memories, what emotional moments, what an organization of our welcoming – I cannot to thank enough for what Piešťany inhabitants has prepared for all of us. It was great!"* (Catherine Ballo Broca)

Resonanzen nach dem Treffen

Bis heute erreichen uns in Piešťany Dankesbriefe mit Schilderungen der Eindrücke vom Treffen. Hier einige ausgewählte Passagen:

▪ *Ich kann mich auf nichts mehr so konzentrieren, wie ich es vor unserer Reise konnte. Alles scheint anders und ich fühle mich komplett verändert* (Stephen Winter)

▪ *Wir schwärmen immer noch von unserer Reise nach Piešťany. Es ist eine absolute Freude, diese wunderbaren Tage in der Slowakei beim Anschauen der Bilder und Videos und wiederholten Erzählen der Geschichten untereinander immer wieder zu erleben. Was für eine magische Zeit! Im Prinzip scheint sich alles, worüber wir derzeit sprechen, um die Rückkehr nach Europa zu drehen.* (Terence)

▪ *Was für unvergessliche Erinnerungen, welch emotionale Augenblicke, was für eine Organisation unseres Treffens - ich finde kaum Worte, um dafür zu danken, was Piešťany für uns alle vorbereitet hat! Es war phantastisch!* (Catherine Ballo Broca)

▼ Na pamiatku stretnutia zasadili hostia v záhrade hotela Thermia Palace ***** rodinný strom (zľava): Rohan Farmer, Andrejka Steinel Schulzová, Denisa Fratriková (dcéra Kataríny Fratrikovej) a 10-ročná Arienne, (dcéra Terenca).

The guests planted a family tree in the garden of the Thermia Palace Hotel***** to commemorate the meeting. From left to right: Rohan Farmer, Andrejka Steinel Schulzová, Denisa Fratriková (Katarína Fratriková's daughter) and 10 years old Arienne (Terence's daughter).

Zur Erinnerung an ihr Treffen pflanzten die Gäste im Garten des Hotels Thermia Palace ***** einen Familienbaum (v. l.): Rohan Farmer, Andrea Steinel-Schulz, Denisa Fratriková (Tochter von Katarína Fratriková) und die 10-jährige Arienne, (Tochter von Terence).

Foto Martin Palkovič

Svet vie o Piešťanoch

The World Knows about Piešťany

Die Welt kennt Piešťany

Drahomíra Moretová

„Ja som tu už asi piatykrát a vždy, keď sem prídem, cítim sa oveľa mladšie a lepšie,“ vyznal sa pri nedávnej návšteve u piešťanského primátora veľvyslanec Indonézskej republiky Joesoef Edwana Harsha. Do nášho mesta priviedol aj delegáciu členov Indonézske-slovenskej spoločnosti, ktorá prišla na Slovensko na pozvanie Národnej rady SR. Indonézskej skupine učarovalo mesto i kúpele: „Piešťany sú veľmi otvorené a príjemné mesto.“ ■

„This is probably the 5th time I have been here and every time when I come here, I feel younger and better,“ confessed Joesoef Edwana Harsha, Ambassador of the Indonesian Republic during his recent visit to see the Piešťany Mayor. He brought a delegation from the Indonesian-Slovak Society to our town, which has come to Slovakia at the invitation of the Slovak Parliament. The Indonesian group was fascinated by the town and spa: „Piešťany is a very open and pleasant town.“ ■

„Ich bin hier vielleicht zum fünften Mal, und jedes Mal, fühle ich mich um einiges jünger und besser“, verriet der indonesische Botschafter Joesoef Edwana Harsha während seines jüngsten Besuches bei dem Bürgermeister von Piešťany. Er brachte auch eine Delegation von Mitgliedern der Indonesisch-Slowakischen Gesellschaft in unsere Stadt, die einer Einladung des Slowakischen Nationalrates in die Slowakei folgte. Die indonesische Gruppe war von der Stadt und dem Heilbad verzaubert: „Piešťany ist eine sehr offene und einnehmende Stadt.“ ■

Foto Barbora Piovarčiová

Do Piešťan prichádzajú hostia z rôznych kútov sveta. Niektorí na základe ponúk cestovných kancelárií, iní dajú na rady známych alebo uveria propagačným materiálom. Sú však aj takí, ktorých s Piešťanmi spájajú príjemné zážitky a prichádzajú znova – a nie sami. A prečo? Posúďte sami.

Guests from various corners of the world come to Piešťany. Some of them through the offers of travel agencies, others rely on the advice of friends or have put their faith in promotional material. There are also some who have formed a bond with Piešťany based on a pleasant past experience and come here again - and not alone. Why? You will find it out yourself.

Nach Piešťany kommen Besucher aus verschiedenen Ecken der Welt. Einige nutzen das Angebot von Reisebüros, andere wiederum folgen dem Rat von Bekannten oder Werbeprospekten. Und dann gibt es jene, die sich durch schöne Erlebnisse mit Piešťany verbunden fühlen und immer wieder kommen - und das nicht allein. Warum? Beurteilen Sie selbst.

Foto Barbora Piovarčiová

S podobnými superlatívami sa zdôveril aj mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Kuvajtu Nasser Ali Alhouti. Veľvyslanectvo Kuvajtu v Bratislave bolo zriadené len minulý rok, a čo je zaujímavé, jedným z dôvodov jeho zriadenia bol aj vysoký záujem občanov Kuvajtu o Piešťany. Veľvyslanec hneď v úvode stretnutia s primátorom Remom Cicuttom povedal, že sa sem prišiel osobne presvedčiť o kráse Piešťan: „Mnohí Kuvajtania nepoznajú Slovensko, ale Piešťany áno. Je to pre nás druhý domov.“ Host sa zaujímal o možnosti Kuvajťanov študovať na tunajších vysokých školách, ale aj o spoluprácu s Národným

ústavom reumatických chorôb. Naklonený je tiež rôznym projektom, v ktorých by sa Kuvajtania uplatnili u nás. V blízkej budúcnosti plánuje na území mesta aj väčšie investície. ■

Similar superlatives were used by Bader Nasser Al - Houti, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Kuwait. The embassy of Kuwait in Bratislava was opened just last year, and what is more interesting is that one of the reasons for its establishment included the high interest of the Kuwaiti people in

Piešťany. Right at the beginning of his meeting with Piešťany Mayor Remo Cicutto the Ambassador said he had come here in person to convince himself of the beauty of Piešťany: "A lot of Kuwaitis do not know Slovakia, but they do know Piešťany. It is like a second home to us." The guest was interested in the possibilities for Kuwaitis to stay at our universities as well as in cooperation with the National Institution of Rheumatic Diseases. He is also prone to various projects in Slovakia in which Kuwaitis could participate. In the near future he also plans major investments in the area of the town. ■

Ähnlich lobende Worte fand auch der außerordentliche und bevollmächtigte Botschafter Kuwaits, Nasser Ali Al-Houti. Die kuwaitische Botschaft in Bratislava wurde erst im letzten Jahr eröffnet und das interessante dabei ist: einer der Gründe für ihre Einrichtung war das große Interesse kuwaitischer Bürger an Piešťany. Der Botschafter offenbarte gleich zu Beginn seines Treffens mit dem Bürgermeister Remo Cicutto, dass er gekommen ist, um sich persönlich von der Schönheit der Stadt Piešťany zu überzeugen: „Viele Kuwaitis kennen zwar die Slowakei nicht, Piešťany aber schon. Für uns ist es eine zweite Heimat.“ Der Gast interessierte sich für Studiemöglichkeiten, die es auf den hiesigen Hochschulen für die Kuwaitis gibt sowie eine Zusammenarbeit mit dem Nationalen Institut für Rheumakrankheiten. Zugeneigt ist er ebenfalls verschiedenen Projekten, in deren Rahmen kuwaitische Staatsbürger ein Tätigkeitsfeld bei uns finden würden. Darüber hinaus plant er in naher Zukunft auch größere Investitionen in der Stadt. ■

Aj obyvatelia z blízkeho Rakúska chodia radi do Piešťan. Povedal to pri svojej návšteve mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Rakúska Jozef Markus Wuketich. Dôkazom toho bola aj zaujímavá výstava, ktorá prišla z Viedne - Viedeň patrí ženám. Keďže iniciátorom výstavy bolo Medzinárodné združenie výtvarných umelcov INTAKT, s pánom veľvyslancom ju prišli predstaviť aj rakúske výtvarníčky, ktoré na naše mesto a kúpele nešetřili komplimentmi. Jedna z nich, Brigitte Goebel, ich dokonca označila za krajšie ako rakúske. ■

Even inhabitants from nearby Austria like coming to Piešťany. This has been said by Jozef Markus Wuketich, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Austria. It was also proved by an interesting exhibition from Vienna - "Vienna Belongs to Women". As the exhibition had been initialized by the International Association of Female Artists INTAKT it was presented not only by His Excellency, but also by Austrian female artists, which spared nothing to express compliments for our town and the spa. One of them, Brigitte Goebel, even indicated it is more beautiful than Austrian ones. ■

Auch Einwohner des benachbarten Österreichs kommen gern nach Piešťany. Das sagte bei seinem Besuch der außerordentliche und bevollmächtigte Botschafter Österreichs, Josef Markus Wuketich. Einen Beweis dafür lieferte die fesselnde Ausstellung „Wien gehört Frauen“, die aus der österreichischen Hauptstadt zu uns kam. Und da sie von der Internationalen Aktionsgemeinschaft bildender Künstlerinnen „INTAKT“ initiiert wurde, kamen neben dem Botschafter auch österreichische bildende Künstlerinnen zu ihrer Präsentation. Dabei sparten sie nicht mit Komplimenten an unsere Stadt und unser Heilbad. Eine von ihnen, Brigitte Goebel, fand es sogar schöner als die österreichischen. ■

Foto Barbora Piovarčiová

Keď sa končil pobyt štvorice škótskych výtvarníkov zúčastnených na projekte Mosty, vyjadrili sa, že nechcú povedať Piešťanom „good bye“ a že všetko to tu bolo „amazing“ - neskutočné. „Sme veľmi šťastní, že sme tu mohli byť,“ povedal prezident Spoločnosti škótskych umelcov Christopher Wood (vpravo). V kúpeľnom hoteli Balnea Esplanade, kde boli ubytovaní, si naplno užívali termálnu vodu. „Nikdy v živote sme neboli v takom teplom bazéne, najradšej by sme v ňom aj nocovali.“ Slovenských výtvarníkov teraz čaká cesta do Škótska, ale škótski umelci sa do Piešťan vraj určite vrátia. ■

When the stay of four Scottish artists, participating on the Bridges (Mosty)

Project came to an end, they expressed their opinion not by saying “good-bye” to Piešťany, as everything here had been just “amazing”. “We are very happy we could be here,” said Christopher Wood, President of the Society of Scottish Artists (right). They fully enjoyed the hot mineral water in the Balnea Esplanade spa hotel, where they were staying. “We had never been to such a hot water pool. We would most like to spend the night in it.” While Slovak artists are now up for going to Scotland, their Scottish friends are for sure going to come back to Piešťany again. ■

Als sich der Aufenthalt vierer, an dem Projekt „Mosty“ beteiligter bildender

Künstler aus Schottland seinem Ende neigte, gaben sie zu, Piešťany noch nicht „good bye“ sagen zu wollen und hier alles „amazing“ – erstaunlich – gefunden zu haben. „Wir sind sehr glücklich, dass wir hier sein durften“, sagte Christopher Wood (r.), Präsident der Vereinigung schottischer Künstler. Im Kurhotel Balnea Esplanade, in dem sie untergebracht waren, genossen sie in vollen Zügen das Thermalwasser. „Noch nie im Leben waren wir in solch einem warmen Bassin und am liebsten würden wir darin auch übernachten.“ Demnächst reisen die slowakischen bildenden Künstler nach Schottland, wobei die schottischen Künstler kehren – wie sie sagen – auch mit Sicherheit nach Piešťany zurück. ■

Foto Barbora Piovarčiová

Takmer štyri desiatky študentov zo 16 krajín sveta strávili v Piešťanoch letné prázdniny v rámci Medzinárodného mládežníckeho výmenného programu LIONS CLUBS INTERNATIONAL. Jeho cieľom bolo poznávanie každodenného života v hostiteľskej krajine a meste. Popri histórii, kultúre a hospodárskom rozvoji sa mladí ľudia oboznámili aj s chodom samosprávy. Zaujalo ich aj rozprávanie primátora Piešťan o partnerských mestách, čo potešilo hostí z Fínska a Izraela. Mexické študentky boli nadšené množstvom zelene v Piešťanoch a hostia z USA a Číny sa presvedčili, že obrázky Piešťan, ktoré videli na internete pred cestou do Európy sa zhodujú so skutočnosťou. ■

Almost forty students from 16 countries of the world spent their summer holiday in

Piešťany as part of the LIONS CLUBS INTERNATIONAL Youth Exchange Programme. Its aim was to become better acquainted with the everyday life of the host country and town. In addition to its history, culture and economic development young people also became more familiar with the operation of the local self-government. They were also interested in a speech given by the Piešťany Mayor about our sister towns, which pleased the guests from Finland and Israel. Mexican students were excited by the amount of greenery in Piešťany and guests from the USA and China convinced themselves that the pictures of Piešťany they had seen before their visit on the Internet comply with reality. ■

Knapp 40 Studenten aus 16 Ländern der Welt verbrachten in Piešťany, im Rahmen

des internationalen Austauschprogramms für Jugend „LIONS CLUBS INTERNATIONAL“, ihre Ferien. Sein Ziel war das Kennenlernen des alltäglichen Lebens in dem Gastland und der Gaststadt. Neben der Geschichte, Kultur und wirtschaftlichen Entwicklung machten sich die jungen Menschen auch mit den Funktionsabläufen der Selbstverwaltung vertraut. Interessant fanden sie auch die Erzählungen des Bürgermeisters von Piešťany über die Partnerstädte, was vor allem die Gäste aus Finnland und Israel besonders freute. Studentinnen aus Mexiko zeigten sich von den vielen Grünflächen in Piešťany begeistert und Gäste aus den USA und China konnten sich davon überzeugen, dass Bilder der Stadt, die sie vor ihrer Reise nach Europa im Internet fanden, der Realität entsprechen. ■

Musical Piešťany
Musikalisches Piešťany

Kornel Duffek

Hudobné Piešťany

Foto Barbora Plováčková

f56.

Slávnostné fanfáry z terasy Domu umenia otvorili 16. júna 2011 už 56. ročník Piešťanského festivalu. Úvodný koncert patrilo Slovenskej filharmónii s dirigentom Leošom Svárovským a so sólistom Jiřím Kollertom v populárnom 1. klavírnom koncerte b mol P. I. Čajkovského. Potom nasledoval výber z Uhorských tancov J. Brahmsa a zo Slovanských tancov

A. Dvořáka. Kedysi to bol typický repertoár kúpeľných orchestrov - promenádna hudba. Slovenská filharmónia však zahrala tieto skladby skutočne brilantne, na špičkovej úrovni. Čo tak skúsiť zorganizovať koncert s podobným repertoárom vždy v predvečer otvárania letnej kúpeľnej sezóny? Mohla by sa z toho stať prestížna kultúrno-spoločenská udalosť. (Viedenská filharmónia pri vstupe do nového roku tradične hrávajú skladby Straussovcov).

Festival pokračoval dvomi koncertmi komorných orchestrov, jedným muzikálom (Báthoryčka), vystúpením Slovenského ľudového umeleckého kolektívu až po záverečný Galavečer majstrovských speváckych kurzov Petra Dvorského. Tento raz účasť mužov bola poskromná. Okrem neúnávného účastníka kurzov Jakuba Pustinu prišli iba dvaja speváci, ktorí napriek žilčlivej a srdečnej atmosfére v preplnenej sále nemali čo hľadať na pódiu. Zo žien

podala vynikajúci výkon Mariana Sajková-Hochelová v koloratúrnej árii Kráľovná noci (W. A. Mozart: Čarovná flauta) či Linda Ballová v árii Neddy (R. Leoncavallo: Komedianti). Medzi ženskými hlasmi by sa však dalo nájsť ešte viac dobrých výkonov. Veľmi spoľahlivý sprievod účinkujúcim poskytol orchester Štátnej opery Banská Bystrica pod vedením Dušana Štefánka. ■

A ceremonial flourish from the House of Art terrace opened the 56th year of the Piešťany Festival on June 16, 2011. The introductory concert was performed by the Slovak Philharmonic directed by Leoš Svárovský with a solo by Jiří Kollert during the popular piano Concerto Nr 1 in B flat Minor by P. I. Tchaikovsky. It was followed by selections of Hungarian Dances by J. Brahms and Slavonic Dances by A. Dvořák. It once

Foto Martin Palkovič

used to be the typical repertoire of spa orchestras - the so-called promenade music. Slovak Philharmonic, however, played these compositions brilliantly, on a top-notch level. What about trying to organize a concert with a similar repertoire every eve before the opening of the spa summer season? It just might become a prestigious cultural and social event. (The Vienna Philharmonic traditionally play compositions the Strauss Dynasty on New Year's Eve.)

The festival went on with two chamber concerts, one musical (Báthory), a performance by the Slovak Folk Art Ensemble, closing with a final gala performance by students from the Master's Singing Courses of Peter Dvorský. This year there were just a few male singers. Besides Jakub Pustina, a tireless participant of the courses, there were just two other singers, who, in spite of the well-disposed and cordial atmosphere, were not the right ones for the stage. From among the women, an excellent performance was given by Mariana Sajková-Hochelová with her rendition of the coloratura aria Queen of the Night (W. A. Mozart: The Magic Flute) as well as that of Linda Ballová singing the aria Neddy (R. Leoncavallo: Comedians). In

addition to these, there were also many more good performances from among the female singers. Very reliable musical accompaniment was provided by the Orchestra of the State Opera in Banská Bystrica, directed by Dušan Štefánek. ■

Fierliche Fanfaren von der Terrasse des Hauses für Kunst eröffneten am 16. Juni 2011 das mittlerweile 56. Festival von Piešťany. Das Eröffnungskonzert gehörte der Slowakischen Philharmonie mit dem Dirigenten Leoš Svárovský und dem Solist Jiří Kollert, die das populäre 1. Klavierkonzert in b-Moll von P. I. Tschaikowski präsentierten. Diesem folgte eine Auswahl aus den Ungarischen Tänzen von J. Brahms und den Slawischen Tänzen von A. Dvořák. Früher war dies das typische Repertoire der Kurorchester - die Promenadenmusik. Die Slowakische Philharmonie bot jedoch eine brillante, erstklassige Darbietung dieser Stücke. Wie wäre es, immer am Vorabend der Eröffnung der Sommer-Kursaison ein Konzert mit ähnlichem Repertoire zu veranstalten? Es könnte ein großes kulturgegesellschaftliches

Ereignis werden (wie der Neujahrskonzert der Wiener Philharmoniker, bei dem schon traditionell Musikstücke der Strauß-Dynastie gespielt werden).

Weiter ging das Festival mit den Konzerten zweier Kammerorchester, dem Musical „Báthoryčka“ (Elisabeth Báthory) und dem Auftritt des Slowakischen Volkskunstensembles bis hin zum abschließenden Galaabend mit Meistergesangskursen des Peter Dvorský. Die Teilnahme der männlichen Künstler fiel diesmal eher bescheiden aus. Neben dem unermüdlichen Kursteilnehmer Jakub Pustina kamen nur zwei Sänger, die ungeachtet der wohlwollenden und herzlichen Atmosphäre in dem überfüllten Saal, nicht auf die Bühne gehörten. Von den weiblichen Teilnehmern lieferten Mariana Sajková-Hochelová in der Koloraturarie der Königin der Nacht (W. A. Mozart: Die Zauberflöte) und Linda Ballová in der Arie der Nedda (R. Leoncavallo: Der Bajazzo) eine hervorragende Leistung. Unter den Frauenstimmen wären mit Sicherheit noch weitere Glanzleistungen zu finden. Das Orchester der Staatsoper in Banská Bystrica, unter der Leitung von Dušan Štefánek, bot den Auftretenden eine sehr verlässliche Begleitung. ■

Malé New Orleans

Little
New Orleans

Ein kleines New
Orleans

Barbora Piovarčiová

Ulicami znel džez, vo vzduchu sa vznášala ľahkosť bytia a kto mal šťastie, stretol hneď niekoľko hudobníkov pokope. Už po tretíkrát v rámci Festivalu Doda Šošoka prišlo do Piešťan to najlepšie z džezovej scény.

Jazz pours from the streets, and in the air hovers a lightness of being and the lucky ones can run into a group of several musicians right on the spot. For the third time in connection with the Dodo Šošoka Festival the best from the world of jazz came to Piešťany.

Die Straßen füllten sich mit Jazzklängen, eine Leichtigkeit des Daseins schwebte in der Luft und wer Glück hatte, traf gleich mehrere Musiker beisammen. Bereits zum dritten Mal kam die Creme de la Creme der Jazzszene im Rahmen des Dodo Šošoka Festivals nach Piešťany.

International jazz Piešťany bol tento rok prierezom histórie žánrov džezu. Od tradičného dixielandu, cez blues, soul až po súčasnú symbiózu džezu, hip-hopu a R&B. Tí, ktorí si na džez našli čas, sa tak mohli započúvať do Nothing but swing, Anity Soul so skupinou až po headlinerov Robert Glasper Trio. Hlavnou hviezdou programu bol

saxofonista Kenny Garrett z USA. Hudobník, ktorý hral s mnohými hudobnými hviezdami – Milesom Davisom či Art Blakeom. V Piešťanoch sa predstavil s projektom The Kenny Garrett Quartet. Ani zvukné mená ale neboli zárukou vysokej návštevnosti a do Domu umenia prišlo iba komorné publikum. Jeho prevažnú časť tvorili slovenskí hudobníci. Hlavný koncert

festivalu si nenechal ujsť ani minister kultúry Daniel Krajcer.

Džez v Piešťanoch bol všade, nielen javisku. Už po druhýkrát, a znova úspešne, sa práve tento hudobný žáner spojil s karikatúrou. „Ani karikaturista ani džezový umelec nikdy neurobia nič rovnako, vždy tam každý dá niečo individuálne a to je ten moment, ktorý spája,”

▼ Famózný saxofonista Kenny Garrett.
The famous saxophonist Kenny Garrett.
Der famose Saxophonist Kenny Garrett

Foto Martin Palkovič

povedal na otvorení výstavy Bobo Pernecký, autor a zostavovateľ výstavy. Okrem neho v Dome umenia vystavovalo svoje džezom inšpirované diela sedem ďalších autorov. „Každý hovorí svojím jazykom, ale karikatúra je univerzálna, preto sme si mohli dovoliť zozbierať diela zo štyroch zemí bez toho, aby sme pocítovali nejakú bariéru,“ skonštatoval záverom Pernecký. ■

This year the International Jazz Piešťany was a real cross-section of the history of jazz genres - from traditional dixieland to blues, soul all the way to the present-day fusion of jazz and hip-hop and R&B. Those who were able to make time for jazz could listen to Nothing But Swing, Anita Soul and her band, as well as headliner The Robert Glasper Trio. The main star of the program was saxophonist Kenny Garrett from the USA. This musician has played with numerous musical stars such as Miles Davis and Art Blake. In Piešťany he introduced The Kenny Garrett Quartet project. However, even such famous names didn't guarantee high attendance as demonstrated by the rather intimate and loyal audience that attended the House of Art; a predominant part of which was made up of Slovak musicians. Even the Minister of Culture

couldn't pass up the festival's main concert. Jazz was everywhere in Piešťany, and not just on the stage as for the second time this musical genre was joined together with caricature. "Neither caricaturists nor jazz musicians ever do exactly the same thing as others, they always put something personal into their work, which is the exact moment that connects these two art forms," said Bobo Pernecký, artist and compiler of the exhibition at the opening of the exhibition. Besides his pieces, an additional seven artists also displayed their jazz inspired works. "Everybody speaks their own language, but caricature is universal, because we allow ourselves to gather small works of art from four realms without feeling or noticing any barriers," noted Pernecký at the conclusion. ■

Das diesjährige „International Jazz Piešťany“ war ein Querschnitt durch die Geschichte der Jazzstile und -richtungen. Vom traditionellen Dixieland, über Blues und Soul bis hin zur heutigen Symbiose von Jazz, Hip-Hop und R&B. Alle, die sich die Zeit für Jazz nahmen, konnten der „Nothing But Swing“, „Anity Soul mit Band“ oder den Headlinern „Robert Glasper Trio“ lauschen. Der ultimative Star des Programms war der

Saxophonist Kenny Garrett aus den USA. Ein Musiker, der bereits mit vielen Stars der Musikszene, wie Miles Davis oder Art Blake zusammen spielte. In Piešťany trat er mit dem Jazzprojekt „The Kenny Garrett Quartett“ auf. Leider waren auch die klangvollen Namen keine Garantie für eine hohe Besucherzahl und im Haus der Kunst fand nur ein Kammer-Publikum zusammen. Dieses bestand größtenteils aus slowakischen Musikern. Das Hauptkonzert des Festivals ließ sich auch der Kulturminister, Daniel Krajcer, nicht entgehen.

Der Jazz war überall in Piešťany, nicht nur auf der Bühne. Bereits zum zweiten Mal, und erneut mit Erfolg, ist gerade diese Musikrichtung mit der Karikatur verbunden worden. „Weder ein Karikaturist, noch ein Jazz-Künstler machen je etwas gleich, jeder mischt seinem Werk immer etwas Individuelles bei und das ist der Moment, der verbindet,“ sagte bei der Ausstellungseröffnung der Autor Bobo Pernecký, ihr Koordinator. Neben ihm stellten weitere sieben Autoren ihre durch Jazz inspirierten Werke im Haus der Kunst aus. „Jeder spricht seine eigene Sprache, aber die Karikatur ist universell, deshalb war es möglich, Zeichnungen aus vier Ländern zusammen zu tragen, ohne dabei eine Barriere zu spüren“, stellte Pernecký abschließend fest. ■

▲ Na vernisáži výstavy Jazz a karikatúra vystúpili Tomáš Gajlík (klavír) a Miro Poprády (saxofón).
Tomáš Gajlík (piano) and Miro Poprády (saxophonist) at the opening of the exhibition Jazz and Caricature.
Auf der Vernissage der Ausstellung „Jazz und Karikatur“ traten Tomáš Gajlík (Klavier) und Miro Poprády (Saxophon) auf.

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings ■ Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Barbora Piovarčiová

V Galérii Fontána sa predstavil so svojou prvou autorskou výstavou architekt Dušan Krepop. „Popri architektúre som nikdy nemal čas maľovať. Všetky obrazy som však nosil v hlave,“ povedal na vernisáži výstavy, ktorú pomenoval trefne - Duša v obrazoch. Výstava sa v Piešťanoch nekonala náhodou. Hoci Dušan Krepop žije v Bratislave, jeho otec pochádzal zo susedných Trebatíc. „V Piešťanoch som strávil celé detstvo, dokonca na Kúpalisku Eva som sa naučil plávať.“

Architect Dušan Krepop has introduced his works of art to the public with his first solo exhibition in the Fontána Gallery. „I have never had time to paint while doing architecture. However, I was always carrying around all these pictures in my head,“ he said at the launching of the exhibition which he named pertinently – The Soul in Paintings. The exhibition did not take place in Piešťany randomly. While Dušan Krepop lives in Bratislava, his father came from the nearby village of Trebatice. „I spent all my childhood in Piešťany, I even learned to swim in the Eva Swimming Pool.“

Der Architekt Dušan Krepop präsentierte in der Galerie „Fontána“ seine erste Autorenausstellung. „Neben der Architektur blieb mir nie Zeit zum Malen. Alle Bilder trug ich jedoch im Kopf“, sagte er bei der Vernissage der Ausstellung die er passend „Seele in Bildern“ nannte. Dass die Exposition in Piešťany stattfand, war kein Zufall. Dušan Krepop lebt zwar in Bratislava, aber sein Vater stammte aus der benachbarten Ortschaft Trebatice. „In Piešťany verbrachte ich meine ganze Kindheit und im Freibad „Eva“ habe ich sogar schwimmen gelernt.“

Foto Barbora Piovarčiová

► Teplická, pôvodne hlavná ulica Piešťan, je od júla opäť v prevádzke. Rekonštrukcia 820 metrov dlhej ulice si vyžiadala viac než dva milióny eur. Časť z nich bola hraená z eurofondov. „Najzdlhvejšia bola oprava križovatky Meštianska, Radlinského, Teplická – pre technologické procesy. Práce komplikovalo výškové napojenie množstva vchodov do nehnuteľností,“ konštatovala vedúca odboru správy Mestského úradu v Piešťanoch Eva Pobjecká.

Teplická Street, in the past the main Piešťany street, has once again been in operation since July. The reconstruction of the 820 metre-long street cost more than two million Euros. Part of the sum was covered by European funds. „The most time-consuming was the repair of the crossroad of the streets Meštianska, Radlinského, Teplická – because of the technological processes being used. Vertical connections to many entries to properties made the work more complicated,“ said Eva Pobjecká, manager of the Administration Department at the Town Hall in Piešťany.

Piešťany, ist ab dem Monat Juli wieder für den Verkehr freigegeben. Die Instandsetzung der 820 Meter langen Fahrbahn kostete mehr als zwei Millionen Euro. Ein Teil dieser Summe wurde aus den EU-Fonds bereitgestellt. „Am langwierigsten waren die Reparaturarbeiten im Bereich der Straßenkreuzung Meštianska, Radlinského und Teplická, aufgrund der technologischen Abläufe. Die Arbeiten komplizierte die Anpassung der Straßenhöhenlage an das Niveau zahlreicher Gebäudeeingänge“, erklärte Eva Pobjecká, Leiterin der Verwaltung der Stadtbehörde in Piešťany.

Medzinárodné športové združenie železničiarov (USIC) zorganizovalo v Piešťanoch pre svojich členov 19. Majstrovstvá železničiarov v tenise mužov. Zúčastnilo sa ich 130 zástupcov zo 14 krajín. K najatraktívnejším hosťom patrili indickí tenisti.

The International Railway Sports Association (USIC) organized for its members the 19th International Championship in Tennis of Railwaymen in Piešťany. Some 130 representatives from 14 countries took part in the event. Indian tennis players were among those drawing the greatest attention.

Die internationale Sportvereinigung der Eisenbahner (USIC) veranstaltete in Piešťany für seine Mitglieder die 19. Eisenbahnermeisterschaft im Tennis der Herren, an der insgesamt 130 Spieler aus 14 Ländern teil genommen haben. Zu den exotischsten Gästen gehörten Tennisspieler aus Indien.

Foto Barbora Piovarčiová

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Barbora Piováčiová

► Piešťany v tomto roku otvorili jubilejnú dvadsiatu letnú kúpeľnú sezónu. Na požehnanie prameňov a pestrý program sa počas prvého júňového víkendu prišli pozrieť stovky návštevníkov. Mestom tradične prešiel sprievod, ktorý tvorili žiaci miestnych škôl, súbory či rôzne združenia. Akciu tento rok ozvláštnila akcia Mládežníckeho parlamentu - Flashmob. Kto chcel, tak mohol vyskúšať na chvíľu „zmrznúť“.

This year Piešťany opened its jubilee 20th summer spa season. The consecration of the springs and diverse programme was watched by hundreds of visitors at the first weekend in June. As always, there was the traditional parade through the town made up of students from local schools, groups and various associations. The event became even more distinctive with the introduction of the so called Flashmob, prepared by the Youth Parliament. Anybody who wished could try to be "frozen" for a while.

sehen, sind am ersten Juniwochenende hunderte Besucher gekommen. Ein feierlicher Umzug mit Schülern der örtlichen Schulen und Mitgliedern verschiedener Ensembles und Vereine durchquerte schon traditionell die Stadt. Eine Attraktion der besonderen Art verlieh der diesjährigen Veranstaltung der „Flashmob“ des Jugendparlaments. Wer wollte, konnte für eine kurze Zeit das „Einfrieren“ testen.

Nadšenci truckov mali opäť príležitosť stretnúť sa. Už tradične ich na 11. ročníku Truck arény hostilo piešťanské letisko. Účast bola 289 kamiónov, ktoré absolvovali množstvo súťaží, atrakcií. Ako býva dobrým zvykom, ani na tohtoročných truckoch nechýbalo množstvo pekných dievčat. Okrem nich nebola núdza ani o dobrú hudbu. Tento rok program spestrili Comeback, Bukasový masív, domáce Slniečko a tiež Peter Nagy so skupinou Indigo.

Truck enthusiasts once again had an opportunity to meet. In keeping with tradition, the 11th year of Truck Arena took place at the Piešťany airport. Some 289 participating trucks appeared in numerous competitions and shows. And since there has always been a good custom of having many beautiful girls here, this year could be no different. There was no lack of good music too. This year the program was enriched by the musical groups Comeback, Bukasový Masív, the local Slniečko, as well as by Peter Nagy and his group Indigo.

Für Truck-Begeisterte gab es in diesem Jahr wieder Gelegenheit, sich zu treffen. Die Rolle des Gastgebers für die 11. „Truck Arena“ übernahm schon traditionell der Flughafen von Piešťany. Die teilnehmenden 289 Trucks absolvierten zahlreiche Wettkämpfe und boten einige Attraktionen. Und da es inzwischen schon eine gute Gewohnheit ist, gehörten auch diesmal viele hübsche Mädchen dazu. Auch an guter Musik mangelte es nicht. Das diesjährige Programm bereicherten „Comeback“, „Bukasový masív“, die heimische Gruppe „Slniečko“ und Peter Nagy mit der Band „Indigo“.

Foto Martin Palkovič

Foto Martin Palkovič

► Cieľom projektu Pevné svaly - tour 2011 je šíriť osvetu o svalovom ochorení muskulárna dystrofia a upozorňovať na problémy, ktoré trápia ľudí s touto chorobou. Jeho hlavným protagonistom je Juraj Barbarič, známy slovenský silák a držiteľ viacerých zápisov do Guinnessovej knihy rekordov, ktorý počas 15 dní prešiel 15 miest, medzi nimi aj Piešťany, a v každom meste ťahal do vzdialenosti 15 kilometrov osobné vozidlo.

The aim of the Firm Muscles ("Pevné svaly") project - Tour 2011 is to spread knowledge about the illness of muscular dystrophy and call attention to the problems of people with this disease. The project's main protagonist is Juraj Barbarič, the well-known Slovak strongman and holder of several entries in the Guinness Book of World Records, who in 15 days went through 15 towns, including Piešťany, and in every town he pulled a car a distance of 15 kilometres.

Das Ziel des Projektes „Starke Muskeln-Tour 2011“ ist die Aufklärung über die Erkrankung Muskeldystrophie und die Probleme, denen betroffene Menschen ausgesetzt sind. Sein Hauptprotagonist Juraj Barbarič, bekannt als „stärkster Mann“ der Slowakei und Halter mehrerer Guinnessbuch-Rekorde, besuchte innerhalb von 15 Tagen 15 Städte - darunter auch Piešťany - in denen er einen Pkw 15 km weit zog.

▲ Richard Ketko (SK) - Die Tankstelle, 2011, SaO

Festival sôch

Sculpture Festival Festival der Skulpturen

Kornel Duffek

Zdá sa, že piešťanské parky sú pre sochy priamo neodolateľné. Na inom mieste píšeme, ako sa pred štyrmi desaťročiami tvorili v tunajších parkových zákutiach dejiny moderného slovenského výtvarného umenia. Teraz v jeden deň – bolo to 24. júna – sa otvárali dokonca dve veľké výstavy sôch v Piešťanoch. Tá prvá pod názvom Socha a objekt sa rozložila na Kúpeľnom ostrove, druhá v okolí Kultúrno-spoločenského centra Fontána a v jej výstavných priestoroch.

Parks in Piešťany appear to be exceedingly irresistible to sculptures. Elsewhere we describe how the history of Slovak modern art was created in the local park corners four decades ago. Now, on one day – June 24th - two large sculpture exhibitions were opened in Piešťany. The first one entitled Socha a Objekt (Sculpture and Object) spread out across the Spa Island, while the surroundings of the Cultural and Social Centre Fontána with its exhibition areas provided space for another one.

Wie es scheint, sind die Parks von Piešťany für Skulpturen wie geschaffen. An einer anderen Stelle berichten wir darüber, wie in den hiesigen Parkwinkeln vor vier Jahrzehnten die Geschichte der modernen bildenden Kunst in der Slowakei geschrieben wurde. Jetzt sind in Piešťany an einem Tag, dem 24. Juni, sogar zwei große Skulpturen-Ausstellungen eröffnet worden. Die erste, unter dem Titel „Skulptur und Objekt“ wurde auf der Kurinsel exponiert, die zweite im Bereich des Kulturgesellschaftlichen Zentrums und in dessen Ausstellungsräumen.

Projekt Socha a Objekt má svoje korene v Bratislave, kde sa tento rok konal už jeho 16. ročník. Ide o veľkolepú medzinárodnú prehliadku plastík pod taktovkou neúnnavného organizátora Viktora Hulíka. V Bratislave sa skladá z ôsmich samostatných výstav a od vlaňajška má svoju „filiálku“ aj v Piešťanoch. To slovo v úvodzovkách nás však nesmie viesť do omylu. Na Kúpeľnom ostrove vystavuje 25 umelcov z piatich štátov, ktorí prezentujú 35 prác, určených do pleneru. Medzi autormi, čo do počtu, tento rok dominujú Holanďania, preto sa vernisáže výstavy zúčastnila aj J. E. pani Daphne Bergsma, mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Holandského kráľovstva v SR. Vo svojom príhovore chcela vyvieť z omylu množstvo ľudí, ktorí si myslia, že Holandsko dalo svetu iba dvoch výtvarných umelcov – Rembranta a van Gogha. Pravdou však je, že v tejto krajine oddávna pulzuje bohatý výtvarný život.

Vystavené práce holandských umelcov sú hravé a rytmické, vytvorené zväčša z kovu. Českí výtvarníci (Vratislav K. Novák, Antonín Kašpar) poslali staršie práce. Medzi plastikami je aj jeden visiaci exponát - výborná „pavučina“ maďarského sochára Dániela Erdélya (Spidron, 2011). Štyri kamenné stĺpy Ivana Russeva z Bulharska evokujú staré vznešené stély. V slovenskej expozícii nájdeme medziiným dnes už klasické dielo Andreja Rudavského - Svedectvo, z roku 1965, ktoré v mnohom predznamenal ďalšiu tvorbu

▲ Martin Navrátil (SK) - Nahé krídla / Naked Wings/ „Nackte Flügel“, 2010, SPP

tohto umelca, a sviežu monumentálnu plastiku Richarda Keťka: Die Tankstelle, 2011. Jeho alegorické „čerpadlo pohonných hmôt“ sa radí k tomu najlepšiemu, čo bolo vystavené na Kúpeľnom ostrove.

Druhá výstava patrila Soche piešťanských parkov. Jej začiatky siahajú až do roku 1967. Po roku 1993 sa už nekonala pravidelne, takže sa momentálne dopracovala do svojho 29. ročníka. Výstava v posledných rokoch je zameraná najmä na domácu výtvarnú scénu. Návštevníkom ponúka 42 diel, z toho 6 plenerových, od 26 autorov. Nájdeme medzi nimi aj dvoch Piešťancov - sochára a dizajnéra Andreja Chotváča a výtvarníčku Naďu Mikolášikovou. Výstavu organizačne zabezpečil vedúci galerijného oddelenia Mestského kultúrneho strediska Martin Valo. Podarilo sa mu sústrediť viac a kvalitnejších tvorcov ako v minulom roku. Tento raz sa však nevydaril plagát, ktorý ďaleko zaostal za svojimi predchodcami. ■

The project Sculpture and Object originated in Bratislava, where it will also take place for the 16th time this year. It is a majestic international exhibition of sculptures under the baton of Viktor Hulík as the tireless organizer. In Bratislava the project consists of eight solo exhibitions and, as of last year, there has even been a "branch" in Piešťany since. However, we should not get misled by the quoted word. This year on the Spa Island 25 artists from five

▼ Ivan Russev (BG) - Štyri stĺpy / Four Pillars / „Vier Säulen“, SaO

Foto Kornel Duffek

▲ Daphne Bergsma, veľvyslankyňa Holandského kráľovstva v SR, na vernisáži výstavy Socha a Objekt. Vedľa nej Viktor Hulík.
Daphne Bergsma, the Ambassador of the Kingdom of the Netherlands in the Slovak Republic at the opening of the exhibition "Sculpture and Object" with Viktor Hulík standing next to her.
Daphne Bergsma, Botschafterin der Niederlande in der Slowakei, auf der Vernissage zur Ausstellung „Skulptur und Objekt“, neben ihr Viktor Hulík

countries exhibit and present 35 works especially intended open-air exhibition. In regards to sheer numbers, Dutch artists were the most represented this year, which is why J.E. Mrs. Daphne Bergsma, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Kingdom of the Netherlands in the Slovak Republic took part in the opening of the exhibition. She directed her speech at setting the facts straight for a lot of people who assume that the Netherlands gave the world only two artists - Rembrandt and van Gogh. The truth is that the country has had a rich artistic life for a long, long time.

The works by the Dutch artists are playful and rhythmic, mostly made of metal. The Czech artists (Vratislav K. Novák, Antonín Kašpar) sent their earlier pieces. The sculptures include a hanging exhibit - a great "cobweb" by the Hungarian sculptor Daniel Erdelyi (Spidron, 2011). Four stone pillars created by Ivan Russev from Bulgaria evoke old noble stelae (sculpted stone slabs). The Slovak exhibit includes, what is already today considered a classic work by Andrej Rudavský - Svedectvo (Testimony) created in 1965, which in many ways foreshadowed the further development of the artist, and the refreshing and monumental sculpture by Richard Kefka: Die Tankstelle, 2011. His allegorical "fuel pump" ranks among the best pieces shown on the Spa Island.

The second exhibition was devoted to the Sculpture of Piešťany parks. Its beginnings date back to 1967. After 1993 the event was not organized on a regular basis, which is why this year is actually only its 29th. Over recent years the exhibition has focused predominantly on the national art scene. Visitors are offered 42

▲ Merel Holleboom, (NL) - Rozchod / Breakup / „Trennung“, SaO

works by 26 different artists, out of which 6 are designed to be exhibited in the open air. Two local inhabitants from Piešťany – the sculptor and designer Andrej Chotvác and the artist Nadia Micolášiková can be found among the exhibiting artists. The exhibition was organised by Martin Valo, the Head of Gallery Department of the Town Cultural Centre. He managed to attract more and better artists in comparison to the previous year. However, this time, the poster was not such a success, failing to live up to the high-standards of its predecessors. ■

Das Projekt „Skulptur und Objekt“ hat seine Wurzeln in Bratislava, wo es in diesem Jahr bereits zum 16. Mal stattfand. Es handelt sich um eine großartige internationale Präsentation von Plastiken, unter der Leitung des unermüdlichen Organisators Viktor Hulík. In Bratislava setzt sie sich aus acht eigenständigen Expositionen zusammen und seit dem vergangenen Jahr hat sie auch in Piešťany eine „Filiale“. Das Wort in Anführungszeichen soll keineswegs irreführen. Auf der Kurinsel stellen 25 Künstler aus fünf Ländern insgesamt 35 für freie Flächen bestimmte Werke aus. Unter den Autoren überwiegen in diesem Jahr Holländer, weshalb der Vernissage zur Ausstellung auch ihre Exzellenz Daphne Bergsma, außerordentliche und bevollmächtigte

▲ Norbert Kelecsényi (SK) - Oktopusi, 2010, SPP

▼ János Saxon - Szász (H), John Hiigli (USA) - Hepercross, 2011, SaO

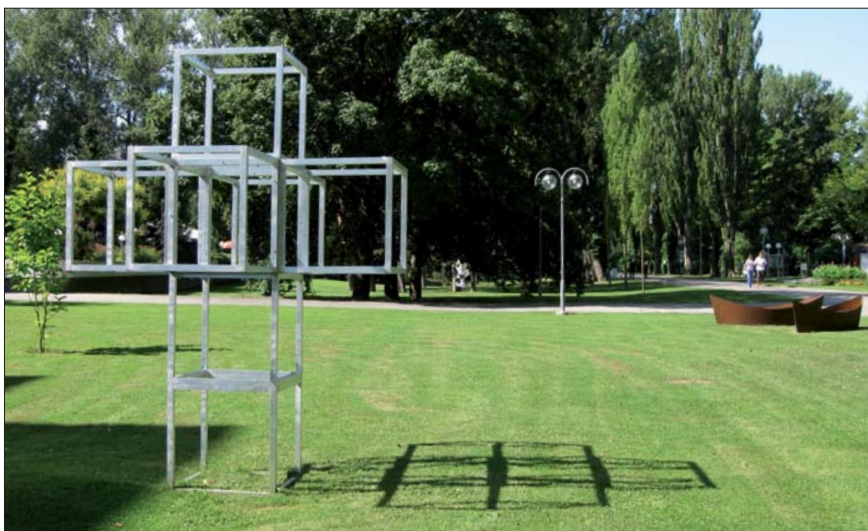

Foto Kornel Duffek

▲ Roland de Jong Orlando (NL), Von zo zeme / Out of the Ground / „Raus aus der Erde“, SaO

Botschafterin des Niederländischen Königreichs in der Slowakei beiwohnte. In ihrer Ansprache wollte sie all die Menschen von dem Irrglauben befreien, die meinen, die Niederlande hätten der Welt nur zwei bildende Künstler – Rembrandt und van Gogh – geschenkt. In Wirklichkeit pulsiert in diesem Land seit jeher ein mannigfaltiges künstlerisches Leben.

Die ausgestellten Werke der niederländischen Künstler sind verspielt und rhythmisch, vorwiegend aus Metall erschaffen. Die bildenden Künstler Vratislav K. Novák und Antonín Kašpar aus der Tschechischen Republik schickten ältere Arbeiten. Unter den Plastiken befindet sich auch ein hängendes Exponat – das fabelhafte „Spinnennetz“ des ungarischen Bildhauers Dániel Erdély (Spidron, 2011). Die vier Steinsäulen des Künstlers Ivan Russev aus Bulgarien evozieren alte, ehrwürdige Stelen. Die slowakische Exposition repräsentieren unter anderem das heute schon klassische Werk „Zeugnis“, aus dem Jahr 1965, das die weitere künstlerische Entwicklung seines Autors Andrej Rudavský in vielerlei Hinsicht vorbestimmt hatte, und die frische monumentale Plastik von Richard Ketko mit dem Titel „Die Tankstelle“, aus dem Jahr 2011. Seine allegorische „Kraftstoffpumpe“ gehört zu den besten auf der Kurinsel ausgestellten Werken.

Die zweite Ausstellung war die „Statue der Stadtparks von Piešťany“, deren Anfänge bis ins Jahr 1967 zurück reichen. Nach 1993 fand sie nicht mehr regelmäßig statt, sodass sie aktuell erst ihre 29. Folge erreichte. In ihrem Fokus steht in den letzten Jahren vor allem die heimische bildende Kunstszene. Ihren Besuchern bietet sie insgesamt 42 Werke, davon sechs freistehende, von 26 Autoren. Darunter befinden sich auch zwei aus Piešťany – der Bildhauer und Designer Andrej Chotváč und die bildende Künstlerin Naďa Mikolášiková. Über den organisatorischen Ablauf wachte Martin Valo, Leiter der Abteilung Galerien am Städtischen Kulturzentrum. Im Vergleich zum vergangenen Jahr gelang es ihm, mehr und qualitativ bessere Künstler zusammen zu tragen. Dafür misslang diesmal das Plakat, das seinen Vorgängern meilenweit hinterher blieb. ■

Tvrde kováčske remeslo má stále dost pokračovateľov.
Hard blacksmith craft still has enough followers.
Das harte Handwerk eines Schmieds findet immer
noch genug Nachfolger.

Umelecké remeslá na Kúpeľnom ostrove

Artisan's Trade on the Spa Island
Kunsthandwerk auf der Kurinsel

Kornel Duffek

Na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch sa predposledný májový víkend opäť niesol v znamení zručnosti a remeselného fortieľu. Už po tretíkrát sa tu konalo medzinárodné stretnutie ľudových remeselníkov. Nad podujatím prevzala patronát manželka prezidenta SR Silvia Gašparovičová, ktorá ho aj slávnostne otvorila.

On the next to the last weekend in May the Spa Island once again vibrated with skill and craftsmanship as it hosted the 3rd international meeting of folk artisans. The event was patronised by Silvia Gašparovičová, the wife of the Slovak President.

Das vorletzte Maiwochenende stand auf der Kurinsel in Piešťany wieder einmal im Zeichen der Geschicklichkeit und des handwerklichen Könnens. Bereits zum dritten Mal fand hier ein internationales Treffen traditioneller Handwerker statt. Die Schirmherrschaft über die Veranstaltung übernahm Silvia Gašparovičová, Ehefrau des slowakischen Präsidenten, die sie auch feierlich eröffnete.

▲ Výrobu bačovského riadu tradičným spôsobom udržiava Milan Stieranka z Klenovca.

The production of shepherd's dishes in a traditional way is carried on by Milan Stieranka from Klenovec.

Die Herstellung des Hirtengeschrirs führt Milan Stieranka aus Klenovec auf traditionelle Weise fort.

Do Piešťan prišlo viac ako 160 remeselníkov, ktorí po tri dni predvádzali ukážky z 50 druhov najrozličnejších - často už i zabudnutých - remesiel. Najviac bolo keramikárov. Poliaci si dokonca priviezli aj vypaľovaciu pec. Pomerne početní boli i výrobcovia tradičných hudobných nástrojov - od fujár až po citery. Efthymios Symeou z Cypru hral na svojej píšťale vyrobenej z trstia melódie, ktoré vzdialene pripomínali u nás známejšie grécke. Vedľa predvádzal svoje citery Pál Metzker, majster ľudovej výroby z Maďarska. Celým Kúpeľným ostrovom sa rozliehala hra na zvoncoch Stanislava Otrubu zo Zázrivej. Ako hovorí, rád chodí do Piešťan a zatiaľ tu nechýbal ani na jednom stretnutí ľudových remeselníkov. Milan Stieranka vyrezával bačovský riad pred zrakmi návštevníkov. Mal okolo seba poukladané veci, ktoré sa kedysi používali na salaši. Majstrom vo výrobe foriem na maslo, medovníky a obradové pečivo je Alexandr Slavík. Tento rodák z rázovitej slováckej obce Krumvír na Morave povedal, že je pokračovateľom rodinných tradícií. Vraj už jeho otec bol známym rezbárom. Rovnako v šlapajach predkov pokračujú bratia Martin i Marek Kanalošovci, ktorí vyrábajú dlabané korytá, misy a drevený riad. Bez kováčov sa prehliadka

tradičných remesiel ani nedá predstaviť. Usilovne ťahali mechy a potom kuli rozžeravené železo, tvarovali ho do podkov a iných ozdobných predmetov. Prišli aj drotári, žiaľ, Juraj Šerík, pokračovateľ holánikovskej tradície, sa ospravedlnil. Na budúci rok vraj určite príde. Prvýkrát sa na Kúpeľnom ostrove objavil aj výrobca povrazov, ktorý presvedčil, že aj toto remeslo je dosť prácne. Srbi a Chorváti patria k pravidelným účastníkom prehliadky, Čiňanov však sme u nás doteraz nemali. Preto bola spiestrením účasť dvoch kaligrafov z tejto ďalekej krajiny.

Medzinárodné stretnutie ľudových remeselníkov v Piešťanoch malo tento rok aj sociálny aspekt. Na podujatie dostali pozvanie aj Domovy sociálnych služieb z Batizoviec, Modry a Skalice, aby sa mohli prezentovať so svojimi výrobkami.

Stretnutie malo množstvo sprievodných akcií a tešilo sa veľkému záujmu návštevníkov. Kto chcel, mohol si pre potešenie srdca kúpiť rôzne drobnosti. Niekomu však stačila iba spomienka v podobe fotografie za maketou kroja. ■

More than 160 craftsmen came to Piešťany to make presentations of 50 different – often forgotten – crafts in three days. Pottery makers were the most numerous. The Poles even brought their own burning kiln. The producers of traditional music instruments – from the Slovak “fujara” to a cither – were also relatively numerous. Efthymios Symeou from Cyprus played his reed pipe. The melodies remotely reminded us of Greek ones, which people around here are more familiar with. Next to him was Pál Metzker, master of folk craft from Hungary, presenting his cithers. The sound of bells made by Stanislav Otruba from Zázrivá could be heard resonating all over the Spa Island. As he says, he likes to come to Piešťany and has not missed any of the craftsmen gatherings so far.

Milan Stieranka was carving shepherds' dishes right in front of the visitors. Around him, there were things stacked and displayed, which had once been used on sheep farms. Alexander Slavík is a master of forms for butter making and festal pastry. This native from the distinctive village of Krumíč in the part of Moravia called “Slovácko” said he is a follower of the family tradition. Even his father was said to be a well-known carver. His brothers Martin and Marek Kanaloš, who produce chiselled mangers, bowls and wooden dishes, have

also followed in the family footsteps.

We cannot imagine a presentation of traditional crafts without blacksmiths. They were diligently pumping their bellows and hammering red-hot iron, forming it into horseshoes and other decorative objects. Some other tinkers also showed up, but unfortunately, Juraj Šerík, the continuator of Holánik's tradition, had to pass along his apologies as he was unable to attend. Next year he will allegedly come. It was the first time when a rope-maker appeared on the Spa Island, and he persuaded everyone that his craft is quite toilsome. Serbians and Croats are among the regular participants of the presentation; however, there had never been any Chinese here before. It was for this reason that the two calligraphers from this far-off country brought some excitement.

The international meeting of folk craftsmen in Piešťany also had a social aspect this year. The invitation to the event had been sent to the Houses of Social Services in Batizovce, Modra and Skalica, so they could present their products.

The meeting had a lot of accompanying events and attracted great interest among visitors. Anybody who wanted could buy various trifles to please their hearts. For some it was enough just to have a souvenir photo while standing behind the painted folklore costume screen. ▀

▲ Ukážka písania čínskeho kaligrafu.
A presentation of Chinese calligraphy.
Demonstration der chinesischen Kalligraphie

▲ Efthymios Symeou prišiel ukázať typické píšťaly z Cypru.
Efthymios Symeou arrived to show these typical pipes from Cyprus.
Efthymios Symeou kam, um seine typischen Flöten aus Zypern zu präsentieren.

▲ Na druhej strane rieky Moravy vyrezáva maslové a medovníkové formy Alexandr Slavík.
On the other side of the Morava River Alexander Slavík carves his forms for butter and honey-cakes.
Auf dem gegenüberliegenden Ufer des Flusses March (Morava), schnitzt Alexandr Slavík
seine Butter- und Honigkuchen-Formen.

Nach Piešťany kamen diesmal mehr als 160 Handwerker, die drei Tage lang 50 verschiedene, darunter auch einige bereits vergessene Handwerksarten präsentierten. Die zahlenmäßig stärkste Gruppe bildeten Keramiker. Teilnehmer aus Polen brachten sogar einen Töpferofen mit. Relativ zahlreich vertreten waren auch die Hersteller diverser Musikinstrumente - von Hirtenflöten bis hin zu Zithern. Efthymios Symeou aus Zypern spielte auf seiner Schilfrohr-Flöte Melodien, die entfernt an die bei uns bekannten griechischen erinnerten. Neben ihm führte Pál Metzker, Meister des traditionellen Handwerks aus Ungarn, seine Zithern vor. Über die ganze Kurinsel hallte das Glockenspiel von Stanislav Otruba aus Zázrivá. Wie er sagt, kommt er gern nach Piešťany und fehlte bisher bei keinem Treffen der traditionellen Kunsthandwerker. Milan Stieranka schnitzte sein Hirtengeschirr direkt vor den Augen der Zuschauer, umgeben von Gebrauchsgegenständen, wie sie früher auf Almhütten verwendet wurden. Ein wahrer Meister in der Herstellung von Formen für Butter, Honigkuchen und festliches Gebäck ist Alexandr Slavík. Dieser, in dem urigen mährisch-slowakischen Dorf Krumvíř geborene Handwerker verriet, dass er die familiäre Tradition fortführt und dass bereits sein Vater ein bekannter Schnitzer war. Ebenfalls in die Fußstapfen ihrer Vorfahren traten die Brüder Martin und Marek Kanaloš, die gedechselte (mit einer Dechsel ausgehölte) Holztröge und Holzgeschirr herstellen. Unvorstellbar wäre eine Schau der traditionellen Handwerksarten ohne Schmiede. Fleißig drückten sie den Blasebalg zusammen, schmiedeten danach das heiße Eisen und formten daraus Hufeisen oder verschiedene Ziergegenstände. Auch Rastelbinder waren vertreten. Auch wenn Juraj Šerík, der die familiäre Tradition der Holániks fortführt, diesmal leider absagen musste. Im nächsten Jahr will er dafür mit Sicherheit kommen. Zum ersten Mal war auf der Kurinsel ein Seilhersteller zu sehen, der die Zuschauer davon überzeugte, dass auch diese Handwerksart sehr arbeitsaufwendig ist. Zu regelmäßigen Teilnehmern dieser Veranstaltung gehören Serben und Kroaten. Eine chinesische Teilnahme gab es bei uns jedoch bisher nicht. Daher war die Anwesenheit zweier Kaligraphen aus diesem fernen Land eine echte Bereicherung.

Das internationale Treffen der traditionellen Handwerker in Piešťany hatte in diesem Jahr auch einen sozialen Aspekt. Betriebe für Sozialdienste aus Batizovce, Modra und Skalica erhielten ebenfalls eine Einladung zur Veranstaltung, um ihre Erzeugnisse präsentieren zu können.

Das von zahlreichen anderen Veranstaltungen begleitete Treffen erfreute sich bei den Besuchern eines großen Interesses. Wer wollte, konnte sich mit dem Kauf verschiedener Kleinigkeiten eine Freude machen. Anderen genügte als Erinnerung schon ein hinter einem Tracht-Aufsteller gemachtes Foto. ■

Foto Barbora Piovarčiová

▲ Rudolf Hromádka preberá z rúk primátora Piešťan Rema Cicutta pamätnú plaketu.
 Rudolf Hromádka accepting a commemorative plaque from the hand of Piešťany Mayor Remo Cicutto.
 Rudolf Hromádka nimmt von dem Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, eine Gedenkplakette entgegen.

Appreciation for
 Rudolf Hromádka

Auszeichnung für
 Rudolf Hromádka

Kornel Duffek

Ocenenie pre Rudolfa Hromádku

V januári 1993 založil Rudolf Hromádka Medzinárodný klub (MK SR) so sídlom v Piešťanoch ako neziskové a politicky neutrálne záujmové združenie. Svoje 25-ročné skúsenosti z pôsobenia v diplomatických službách a v zahraničnom obchode si nechcel ponechať iba pre seba.

In January 1993, Rudolf Hromádka established the International Club (MK SR) based in Piešťany as a non-profit a politically neutral interest group. He wanted to put his 25-year experience working in the diplomatic services and in international business to further use.

Im Januar 1993 gründete Rudolf Hromádka den Internationalen Club der Slowakischen Republik (Medzinárodný klub - MK SR), mit Sitz in Piešťany, als einen nicht kommerziellen und parteipolitisch neutralen Interessensverband. Seine Erfahrungen aus 25 Jahren in diplomatischen Diensten und internationalem Handel wollte er nicht für sich behalten, sondern auch an andere weitergeben.

Po roku 1989 sa venoval i protokolárnemu zabezpečeniu najvýznamnejších zahraničných návštev v bývalom Československu. Čerstvo sa vytvárajúca vrstva manažérov privítala možnosť stretávania sa s ministrami, predstaviteľmi bánk, prognostikmi, ekonomickými či daňovými poradcami vlád a reprezentantmi rôznych spoločenských a vedeckých organizácií. Víťané boli i lekcie z etikety spoločenského správania sa, lebo všetko, i recepcie a slávnostné stolovanie majú svoje pravidlá. Vďaka kontaktom Rudolfa Hromádku a jeho tímu mohli prebiehať stretnutia členov klubu v krásnom prostredí vybraných hotelov, reprezentačných priestorov vlády, hradov a zámkov, so zabezpečením živšej hudby a sprievodcovských služieb. Popri pravidelných pracovných stretnutiach sa v MK SR nezabúdalo ani na spoločenské akcie, ako napríklad každoročný ples v Trenčianskych Tepliciach či golfové turnaje, spojené so záhradnou slávnosťou na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch. Takéto podujatia naplňujú staré osvedčené heslo *business & pleasure*.

Posledný - už 13. ročník - golfového turnaja mal rovnakých víťazov ako ten vlaňajší. Na najvyššom stupni sa umiestnila zohraná dvojica Emil Bďžoch z Najvyššieho súdu SR a Jozef Cibula z Ministerstva zahraničných vecí SR.

▼ Víťazi golfového turnaja Emil Bďžoch (zľava) a Jozef Cibula.
The winners of the golf tournament Emil Bďžoch (on the left) and Jozef Cibula.
Die Sieger des Golfturniers: Emil Bďžoch (v. l.) und Jozef Cibula

Záhradná slávnosť však už bola iná ako všetky predchádzajúce. Rudolf Hromádka (75), predseda Medzinárodného klubu SR, totiž na jej začiatku ohlásil svoj už dlhšie avizovaný odchod z čela organizácie. Viedol ju, spolu so zvoleným výborom, 18 a pol roka. Za ten čas zorganizoval 176 zaujímavých a poučných stretnutí, ktoré boli vždy hojne navštevované. Za perfektne odvedenú dlhoročnú prácu sa mu prišiel poďakovať aj primátor mesta Piešťany Remo Cicutto. Z toho, že sídlo klubu bolo v Piešťanoch, nesporne profitovalo aj mesto. Keďže Rudolfovi Hromádkovi veľmi záležalo na budúcnosti tejto úspešnej neziskovej organizácie, dlho uvažoval o svojom nástupcovi. Napokon navrhol Dušana Rozboru, rovnako diplomata, ktorý sa vracia z postu veľvyslanca v Nórskom kráľovstve. Zatiaľ bude vykonávať funkciu výkonného tajomníka a v októbri 2011 budú podľa stanov nové voľby.

Možno vysloviť iba želanie, aby aj Dušan Rozbora vykonával svoju funkciu s takou chuťou a tak zaoberenosťou ako jeho predchodca. ■

layer of managers welcomed the opportunity to meet with ministers, bank representatives, forecasters, economists, government tax advisers and representatives from various community and scientific organizations. Lessons on the etiquette of social behaviour were also welcome as everything, including receptions and formal dining has its own rules. Thanks to Rudolf

Hromádka's contacts and his team, they could conduct meetings with the members of the club in the beautiful environment of selected hotels,

representational government places, castles, and manor houses, complete with live music and guiding services. During regular working meetings the MK SR were sure not to overlook social events such as the annual ball in Trenčianske Teplice and golf tournaments connected with the garden party on the Spa Island in Piešťany. These type of events proved the old saying *business & pleasure*. The last (13th annual) golf tournament had the same winners as the previous year. The well-coordinated duo of Emil Bďžoch from the Supreme Court of the Slovak Republic and Jozef Cibula from the Slovak Ministry of Foreign Affairs ended up at the top place.

This garden party however was different

Foto Barbora Piovarčiová

than all previous ones. Rudolf Hromádka (75), chairman of the International Club SR, also used the beginning of the occasion to announce his long-planned departure from the entire organization, which he led, together with an elected committee, for 18 and a half years. During this time he organized 176 interesting and educational meetings, which were always very well-attended. The Mayor of Piešťany Remo Cicutto also came to thank him for the perfect fulfilment of his long-term work. There is also no doubt that the town also greatly benefitted from the club being situated in Piešťany.

Since the future of this very successful non-profit organization is very important to Rudolf Hromádka, he spent a long time pondering his successor. Ultimately he recommended Dušan Rozbora, also a diplomat, who is returning from his post as ambassador in Norway. For the time being he will perform the function of executive secretary and in October 2011, according to the statutes, new elections will be held.

One can only hope that Dušan Rozbora carries out his function with the same drive and passion as his predecessor. ■

Nach 1989 widmete er sich der protokollarischen Betreuung hochrangiger ausländischer Besucher in der ehemaligen Tschechoslowakei. Die damals gerade entstehende Managerschicht begrüßte die Möglichkeit, Minister, Vertreter von Banken, Prognostiker, Wirtschafts- und Steuerberater von Regierungen und Repräsentanten verschiedener gesellschaftlicher und wissenschaftlicher Organisationen treffen zu können. Gleichmaßen willkommen waren auch Lektionen in gesellschaftlichen Umgangsformen, da Empfänge und festliche Abendessen, wie alles andere auch, ihre eigenen Regeln haben. Dank der Kontakte von Rudolf Hromádka und seinem Team, konnten die Treffen der Club-Mitglieder stets im wunderschönen Ambiente ausgewählter Hotels, repräsentativer Regierungsräume sowie verschiedener Burgen und Schlösser stattfinden. Livemusik und Führungen gehörten ebenfalls dazu. Neben den regelmäßigen geschäftlichen Treffen ließ der MK SR auch gesellschaftliche Events nicht außer Acht. Hierzu gehörten unter anderem der alljährliche Ball in Trenčianske Teplice und Golfturniere mit anschließender Gartenparty auf der Kurinsel in Piešťany. Veranstaltungen dieser Art erfüllen das altbewährte Motto Business & Pleasure.

Das letzte, bereits 13. Golfturnier in Folge, verzeichnete dieselben Sieger wie das letztjährige. Auf dem höchsten Treppchen stand erneut das gut eingespielte Duo Emil Bdžoch, Vorsitzender Richter des Obersten

Gerichts der Slowakei, und Botschafter Jozef Cibula vom slowakischen Außenministerium. Die anschließende Gartenparty jedoch war ganz anders als alle bisherigen. Denn Rudolf Hromádka (75), Vorsitzender des Internationalen Clubs der Slowakei, gab gleich zu ihrem Beginn seinen bereits längst angekündigten Rücktritt aus dem Vorstand der Organisation bekannt. Zusammen mit einem gewählten Ausschuss lenkte er ihre Geschicke ganze 18 Jahre und sechs Monate lang. In dieser Zeit organisierte er insgesamt 176 anregende und informative Treffen, die stets sehr gut besucht waren. Auch der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, bedankte sich bei ihm für seine perfekt ausgeführte langjährige Tätigkeit. Von dem Umstand, dass sich der Sitz des Clubs in Piešťany befand, profitierte zweifelsohne auch die Stadt.

Da Rudolf Hromádka die Zukunft dieser erfolgreichen gemeinnützigen Organisation sehr am Herzen liegt, ließ er sich mit der Frage der Nachfolgerschaft sehr lange Zeit. Am Ende schlug er Dušan Rozbora vor, ebenfalls einen Diplomaten, der demnächst von seinem Posten als slowakischer Botschafter im Norwegischen Königreich zurück kehrt. Vorerst wird er die Funktion des Exekutivsekretärs übernehmen. Im Oktober 2011 werden dann gemäß den Satzungen Neuwahlen durchgeführt.

Es bleibt nur zu wünschen, dass auch Dušan Rozbora seine Funktion mit dem gleichen Elan und Enthusiasmus wie sein Vorgänger erfüllen wird. ■

▼ Spomienka na 174. stretnutie členov Medzinárodného klubu SR na hrade Slovenská Ľupča 20. mája 2011, venované rozvoju cestovného ruchu na Slovensku.

Moments from the 174th meeting of the International Club members at the castle in Slovenská Ľupča on May 20, 2011, which dealt with the tourist trade development in Slovakia.

Erinnerung an das 174. Treffen der Mitglieder des Internationalen Clubs der Slowakei auf der Burg Slovenská Ľupča, am 20. Mai 2011, in dessen Fokus der Aufschwung des Reiseverkehrs in der Slowakei stand.

Foto Martin Valo

Vojtech Ábel ako dôstojník Slovenskej armády.
Vojtech Ábel as a Slovak Army officer.
Vojtech Ábel als Offizier der Slowakischen Armee

Neznámy Vojtech Ábel

Andrej Bolerázsky

Iba jediná ulica v Piešťanoch je pomenovaná podľa piešťanského rodáka, ale nie každý vie, o koho ide. A ešte menej Piešťancov vie, kto bol podplukovník Vojtech Ábel. V tomto roku sme si pripomenuli sté výročie jeho nedožitých narodenín (9. 2. 1911 Piešťany - 1. 4. 1945 Mauthausen). Balneologické múzeum pripravilo pri príležitosti 67. výročia vypuknutia Slovenského národného povstania výstavu venovanú tejto osobnosti.

There is just one street in Piešťany bearing the name of a Piešťany native, however, not everyone knows who he was; and even far less Piešťany inhabitants know who Vojtech Ábel was. This year we commemorate the 100th anniversary of his birthday (February 9, 1911 Piešťany - April 1, 1945 Mauthausen). In honour of the outbreak of the 67th anniversary of the Slovak National Uprising, the Balneological Museum has prepared an exhibition devoted especially to this individual.

Nur eine Straße in Piešťany trägt den Namen eines hier geborenen Mannes, doch nicht jeder weiß, um wen es sich dabei handelt. Und noch weniger Einheimische wissen, wer Oberstleutnant Vojtech Ábel war. In diesem Jahr gedachten wir seines 100. Geburtstages (9. 2. 1911 Piešťany - 1. 4. 1945 Mauthausen). Das Balneologische Museum bereitete anlässlich des 67. Jahrestages des Slowakischen Nationalaufstandes eine Ausstellung, die dieser Persönlichkeit gewidmet wurde.

Unknown Vojtech Ábel

Unbekannter Vojtech Ábel

O sud Vojtecha Ábela veľmi bezprostredne a kruto približuje tragickosť vojny. Do armády vstúpil, ako mnoho iných v čase Veľkej hospodárskej krízy, hneď po skončení Strojníckej priemyslovky v Košiciach. Sľubná kariéra armádneho dôstojníka narazila na dilemu, ktorú museli v roku 1939, po rozpade Československa, riešiť i stovky ďalších. Už krátko po vzniku Slovenskej republiky, ako dôstojník Slovenskej armády, sa zapojil do ilegálneho protifašistického odboja. Ostal presvedčeným vyznávačom ideí predvojnového demokratického Československa. Keďže ako dôstojník automobilového vojska pracovne často cestoval do tovární v Čechách, pomáhal pri výmene informácií s českým odbojom, ako aj pri útekoch českých dôstojníkov cez Slovensko do zahraničia. K českému národu mal blízko - v Čechách pred vojnou pracoval a aj za manželku si zobral Češku. Ako dôstojník na Ministerstve národnej obrany zohral dôležitú úlohu pri prípravách protifašistického odboja v Slovenskej armáde. Po vypuknutí Slovenského národného povstania v roku 1944 odišiel do jeho centra v Banskej Bystrici. Po potlačení povstania a ťažkom ústupe v horách ochorel.

Na základe udania bol v decembri 1944 v Piešťanoch v rodičovskom dome zatknutý Hlinkovou gardou a odovzdaný nemeckým vyšetrovacím orgánom. Krátko pred koncom vojny a 4 dni pred oslobodením Bratislavy, kde bol väznený, ho 31. marca 1945 v poslednom transporte deportovali do koncentračného tábora Mauthausen. V osobných dokladoch mal uvedenú doložku „návrát nežiadúci“, a tak bol v cieľovej stanici popravčou čatou hneď zastrelený. Jeho telo sa nikdy nenašlo a dátum smrti bol po vojne úradne stanovený na 1. apríl 1945.

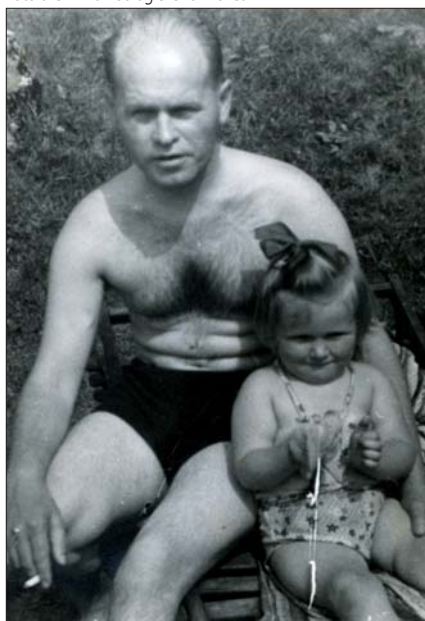
Na obete koncentračných táborov sa v slovenskom prostredí pozerá ako na „tých druhých“ (Židia, Rómovia). V táboroch smrti zahynuli popri nich však aj príslušníci desiatok iných národností, nie však z obľudnej túžby po rasovom vyhladení, ale najčastejšie z politických dôvodov. Pretože išlo o krutosť a zvrátenú snahu o fyzickú likvidáciu, nezohrávala národnosť či konfesia žiadnu úlohu. Konečné riešenie realizovali nacisti, ale bez výdatnej pomoci domácich „pomáhačov“ by sa Vojtech Ábel a spolu s ním aj desaťtisíce ďalších nevinných ľudí nemuseli stať obeť plynových komôr a anonymných masových hrobov. ■

The fate of Vojtech Ábel demonstrates the tragedy of war in a direct and cruel way. He entered the army - as many others at the time of the Great Depression - right after his graduation from the Vocational Secondary School of Mechanics in Košice. His promising career as an army officer abruptly ended as a result of the dilemma, which many others also faced after the former Czechoslovakia split in 1939. Shortly after the establishment of the Slovak Republic, he, as an officer in the Slovak Army, joined the illegal anti-fascist rebellion. He remained an adamant supporter in the idea of the pre-war democratic Czechoslovakia.

As an officer of automobile troops he frequently travelled to the Czech production plants, so that he could provide information to the Czech rebels, as well as facilitate the escape of Czech officers abroad via Slovakia. He felt an affinity to the Czech nation as he had worked there before the war and his wife was also of Czech origin. As an officer at the Ministry of National Defence he played an important role in the preparation of the anti-fascist resistance in the Slovak Army. After the outbreak of the Slovak National Uprising in 1944, he moved to its centre in Banská Bystrica. After the suppression of the uprising and the difficult withdrawal he fell ill in the mountains.

He was arrested by Hlinka Guards after being tipped off and was handed over to German investigation authorities in December 1944. On March 31, 1945, shortly before the end of war and just four days before Bratislava was liberated (he was imprisoned there), he was deported to the concentration camp in Mauthausen. Since he had as part of his personal documents a provision stating "return not wanted" he was executed on the spot, upon arrival, by a firing squad. His body has never been found, so the date of his death was officially determined as April 1, 1945.

Foto archív Balneologického múzea

▲ S dcérou Nadeždou (1944)
He with his daughter Nadežda (1944)
Mit Tochter Nadeschda (1944)

The victims of concentration camps in the Slovak environment are looked upon as "the other ones" (Jews, Romanies). However, many other nationalities also died in these death camps – not just because of the monstrous desire to eradicate certain races, but more often for political reasons. Since it was a cruel and perverted effort at physical elimination, nationality or confession played no role. The final solution was carried out by the Nazis, however, without the substantial help of local "helpers" Vojtech Ábel plus tens of thousands of other innocent people would not have become the victims of gas chambers and anonymous mass graves. ■

Das Schicksal von Vojtech Ábel offenbart sehr direkt und schonungslos die Tragik des Krieges. In die Armee trat er, wie viele andere, in den Zeiten der Weltwirtschaftskrise ein, unmittelbar nach dem er seinen Abschluss an der Berufsfachschule für Maschinenbau in Košice machte. Die vielversprechende Karriere eines Armee-Offiziers stieß auf ein Dilemma, welches im Jahre 1939, nach dem Zerfall der Tschechoslowakei, auch hunderte weitere Anwärter lösen mussten. Bereits kurze Zeit nach der Gründung der Slowakischen Republik schloss sich Ábel als Offizier der Slowakischen Armee dem illegalen antifaschistischen Widerstand an. Er blieb ein überzeugter Verfechter der Ideen der demokratischen Vorkriegs-Tschechoslowakei. Da er als zugehöriger Offizier der mobilen Landstreitkräfte dienstlich häufig in verschiedene Fabriken nach Tschechien reiste, half er bei dem Informationsaustausch mit der tschechischen Widerstandsbewegung und unterstützte tschechische Offiziere bei ihrer Flucht über die Slowakei ins Ausland. Er stand dem tschechischen Volk sehr nahe, arbeitete vor dem Krieg in Tschechien und die Frau, die er heiratete, war auch eine Tschechin. Als Offizier im Ministerium für Nationale Verteidigung spielte Ábel eine wichtige Rolle bei der Vorbereitung des antifaschistischen Widerstandes in der Slowakischen Armee. Nach dem Ausbruch des Slowakischen Nationalaufstandes im Jahre 1944, siedelte er in dessen Zentrum in Banská Bystrica über. Nach der Niederschlagung des Aufstandes und einem beschwerlichen Rückzug in den Bergen wurde er krank.

Infolge einer Anzeige wurde Ábel im Dezember 1944 in seinem Elternhaus in Piešťany von den Gardisten der Hlinka-Garde festgenommen und an die deutschen

Foto archív Múzea SNP
v Banskej Bystrici

▲ Uniforma Vojtecha Ábela
Vojtech Ábel's uniform
Die Uniform von Vojtech Ábel

Untersuchungsorgane übergeben. Kurz vor Kriegsende und ganze vier Tage bevor Bratislava, wo er im Gefängnis saß, befreit wurde, ist Ábel am 31. März 1945 mit dem letzten Transport in das Konzentrationslager Mauthausen überstellt worden. Seine persönlichen Papiere trugen den Vermerk „Rückkehr unerwünscht“ und so wurde er im Zielbahnhof sofort von einem Hinrichtungskommando erschossen. Seine Leiche konnte nie gefunden werden. Sein Todestag wurde nach dem Krieg behördlich auf den 1. April 1945 festgelegt.

Die Opfer der Konzentrationslager werden im slowakischen Raum als „die Anderen“ (Juden, Roma) betrachtet. Neben ihnen kamen jedoch in den Todeslagern auch die Angehörigen dutzender weiterer Nationalitäten ums Leben – nicht auf den perfiden Wunsch einer Rassensäuberung hin, sondern meist aus politischen Gründen. Weil hier vor allem

Foto Eva Drobná

Medaila Za hrdinstvo III. stupňa so štítkom
Za zásluhy
Medal For Heroism 3rd class with
a plate For Merits.
Medaille für Heldentum 3. Grades
mit der Inschrift „Für Verdienste“

Vojenný víťazný kríž V. triedy
War Victory Cross 5th Class
Kriegssiegeskreuz 5. Grades

Rad SNP II. triedy (udelený in memoriam)
The Order of the Slovak National Uprising
2nd class in memoriam.
Orden des SNP (Slowakischen
Nationalaufstandes)
2. Grades (posthum verliehen)

Československý vojnový kríž
(udelený in memoriam)
Czechoslovak War Cross in memoriam.
Tschechoslowakisches Kriegskreuz
(posthum verliehen)

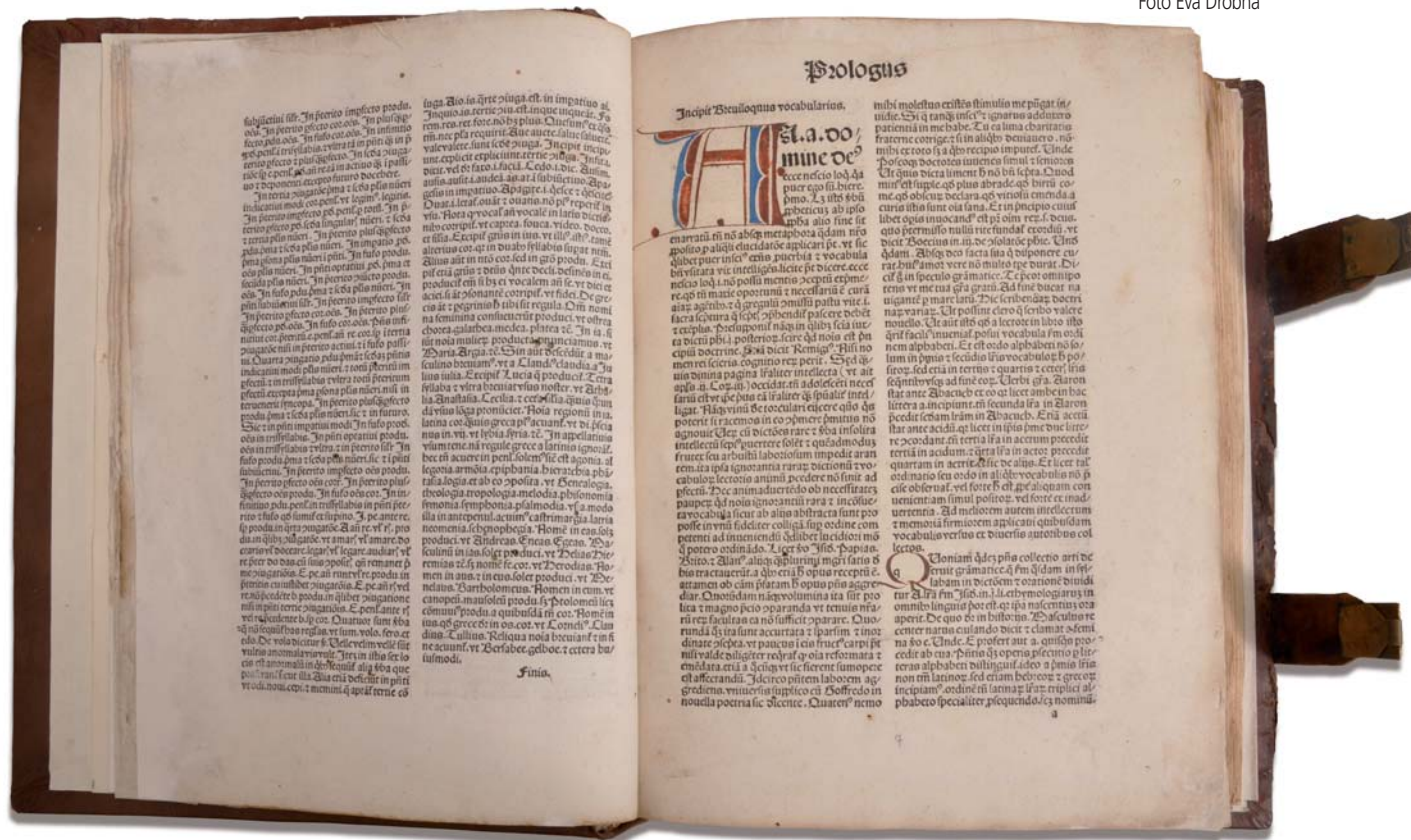
Grausamkeit und abnormes Bestreben nach physischer Vernichtung im Vordergrund standen, spielten Nationalität oder Konfession keine Rolle. Für die endgültige „Lösung“ sorgten zwar die Nazis, aber ohne die

tatkräftigen Unterstützung einheimischer „Helfer“ hätten Vojtech Ábel und neben ihm noch weitere zehntausende unschuldige Menschen nicht als Opfer in Gaskammern und anonymen Massengräbern enden müssen. ■

▼ Jeden z množstva masových hrobov v Mauthausene.
One of many mass graves in Mauthausen.
Eines der zahlreichen Massengräber von Mauthausen.

Foto archív Balneologického múzea

▲ Prvotlač spred roku 1500 bola najstaršou vystavovanou knihou. This incunabula from before 1500 was the oldest exhibited book. Der Wiegendruck aus der Zeit vor 1500 war das älteste ausgestellte Buch.

VÝSTAVA VZÁČNÝCH HISTORICKÝCH KNÍH

EXHIBITION
OF RARE
HISTORICAL
BOOKS

AUSSTELLUNG
SELTENER
HISTORISCHER
BÜCHER

Foto Eva Drobná

▲ Tereziánský trestný zákoník z roku 1769 dopĺňajú aj ilustrácie, ktoré znázorňujú obvyklé spôsoby tortúry, praktizované na odsúdených. The Theresian Penal Code from 1769 was accompanied by illustration depicting the usual methods of torture practised on those who had been sentenced. Das Theresianische Strafgesetzbuch aus dem Jahr 1769 vervollständigen die gängigen Foltermethoden, die an den Verurteilten praktiziert wurden.

Vladimíra Pribišová

Základ zbierky historických kníh Balneologického múzea sa začal vytvárať po vzniku Piešťanskej muzeálnej spoločnosti v roku 1928 a buduje sa až do súčasnosti. Kolekcia, ktorá dnes obsahuje okolo 640 historických tlači, je súčasťou odbornej knižnice múzea. Výber z nich v počte 78 kusov predstavila výstava „Odkazy vekov“, uskutočnená vo výstavných priestoroch Balneologického múzea v Piešťanoch v mesiacoch jún a júl 2011.

The base of the Balneological Museum's collection of historical books began to develop after the founding of the Piešťany Museum Society in 1928 and has been growing ever since then. The collection, which today contains around 640 historical documents, is part of the museum's specialist library. A selection of these numbering 78 pieces were introduced in the exhibition "Messages of the Ages", which took place in June and July 2011 in the exhibition spaces of the Balneological Museum in Piešťany.

Das Fundament der Sammlung historischer Bücher des Balneologischen Museums wurde nach der Gründung der Museumsgesellschaft von Piešťany im Jahre 1928 gebildet und wird bis heute erweitert. Der Fundus, der aktuell um die 640 historische Drucke umfasst, bildet einen Bestandteil der Fachbibliothek des Museums. Eine Auswahl von 78 Exemplaren wurde im Rahmen der Ausstellung „Odkazy vekov“ (Das Vermächtnis der Zeitalter) in den Ausstellungsräumen des Balneologischen Museums in Piešťany, in den Monaten Juni und Juli 2011, gezeigt.

Historické knihy Balneologického múzea možno rozdeliť do niekoľkých okruhov. Okrem náboženskej a právnickej literatúry je bohato zastúpená literatúra týkajúca sa kúpeľníctva, medicíny, histórie, cestovania, umenia a vzdelávania sa.

Najstaršou vystavenou knihou bola prvotlač - Stručný slovník k umeniu dišputovať, dobiedzať a zdôrazňovať, vydaná pred rokom 1500. Tlačený text je ozdobený ručne maľovanými iniciálkami. Kniha bola v nedávnej minulosti zreštaurovaná. Popri všeobecnejších knihách o kúpeľníctve De Thermis a De Balneis, vydanými v 16. storočí v Benátkach, prvú rozsiahlejšiu správu o kúpeľnej liečbe v Piešťanoch nachádzame v diele Juraja Wernhera O podivuhodných vodách Uhorska. V zbierke múzea je toto dielo zastúpené vydaním z roku 1556 (Bazilej). Vyšlo ako príloha k cestopisu Zigmunda Herbersteina Zápisky o moskovskom Rusku. Kniha je vystavená v stálej expozícii múzea. Zmienky o plienení Piešťan a ich okolia Turkami nájdeme v knihe Mikuláša Istvánffih História uhorského kráľovstva. Dielo vyšlo v Kolíne nad Rýnom roku 1622. Z najvýznamnejšieho diela slovenského polyhistora Mateja Bela Notitia ... - Historické a zemepisné vedomosti o súvekom Uhorsku, vyšli prvé štyri zväzky. Štvrtý, vystavený zväzok, vyšiel v latinčine vo Viedni v roku 1742. Obsahuje časť o Nitrianskej stolici, do ktorej patrili aj Piešťany.

Foto Eva Drobná

▲ Titulná stránka s frontispisom 4. dielu Notícií Mateja Bela. Ide o reprezentatívnu vlastivednú publikáciu, venovanú starému Uhorsku. Viedeň, 1742.

The cover with a frontispiece from the 4th volume of Matej Bel's "Notitia". This is a representative, homeland study publication dealing with the old Austro-Hungarian Empire. Vienna, 1742.

Die Titelseite mit dem Frontispiz des 4. Bandes der „Notitia Hungariae Novae Historico-Geographica“ von Matthias Bel; eine repräsentative, dem alten Ungarn gewidmete heimatkundliche Publikation (Wien, 1742)

Z historickej právnickej literatúry je zaujímavosťou Tereziánsky trestný zákonník, vydaný vo Viedni (1769) v rámci reformátorského úsilia cisárovnej. Stále však umožňoval použitie určité druhy tortúry. Názorné ukážky jej uplatňovania nachádzame v ilustrovanej časti zákonníka.

Najpočetnejšie zastúpenie v historickom knižnom fonde múzea má náboženská literatúra. Okrem katolíckych a evanjelických tlačí evidujeme aj menší počet židovských náboženských kníh. Na výstave bola prezentovaná kniha *Sefer ha-Halakhot* (Kniha zákonov) s vyobrazením jej autora - rabína Isaaca ben Jacoba Alfasiho (1013 – 1103), jedného z najväčších talmudistov a prvého kodifikátora talmudu. Kniha vyšla v Prešporku u Antona Edlena von Schmida v roku 1836.

Veľmi pútavou časťou výstavy boli učebnice. Z nich najznámejšou - a aj na Slovensku používanou takmer 150 rokov - je učebnica od Jana Amosa Komenského *Orbis sensualium pictus* (Svet zmyslových obrazov). Jej staršie vydanie, ktoré vyšlo v Norimbergu v roku 1675 a je súčasťou knižničného fondu Balneologického múzea, sa momentálne reštauruje. Preto bolo vystavené česko-nemecko-francúzske vydanie, vytlačené v Prahe (1845). Na výstave boli zastúpené aj encyklopedické diela. Z nich najstarším je monumentálny štvorzväzkový *Všeobecný historický lexikón*, ktorý vyšiel v Lipsku (1730). Miestopisná literatúra bola zastúpená menšími knižkami o kúpeľoch Piešťany z 18. a 19. storočia od lekárov J. J. Torkosa, F. E. Scherera, Malokarpatskými pamiatkami od kňaza P. Jedličku a inými prácami. ■

The Balneological Museum's historical books can be divided into several categories. Besides religious and legal literature, there is a rich representation of literature pertaining to spa, medicine, history, travelling, art, and education.

The oldest exhibited book was an incunabula - "A Brief Dictionary to the Art of Discourse, Instigation and Emphasis", published before 1500. The printed text is hand-decorated with painted initials. The book has also recently been restored. Along with general books about the spas De Thermis and De Balneis, which were issued in the 16th century in Venice, the first widespread information about spa treatments in Piešťany are found in a work by Juraj Wernher, where he writes about the wonderful waters of the Austro-Hungarian Empire. In the museum's collection this work is represented by an issue from 1556 (Basel). It was released as an annex to the travelogue of Zigmund Herberstein "Notes about Moscow, Russia". The book is on display in the museum's permanent exhibition. References to the pillaging of Piešťany and its surroundings by the Turks can be found in the book "The History of the Austro-Hungarian Empire" by Mikuláš Istvánfi. The work was issued in Köln on the Rhine in 1622. The most important piece of work by the Slovak polyhistorian Matej Bel "Notitia... - Historical and Geographical Knowledge of the Contemporary Austro-Hungarian Empire", was released in its first

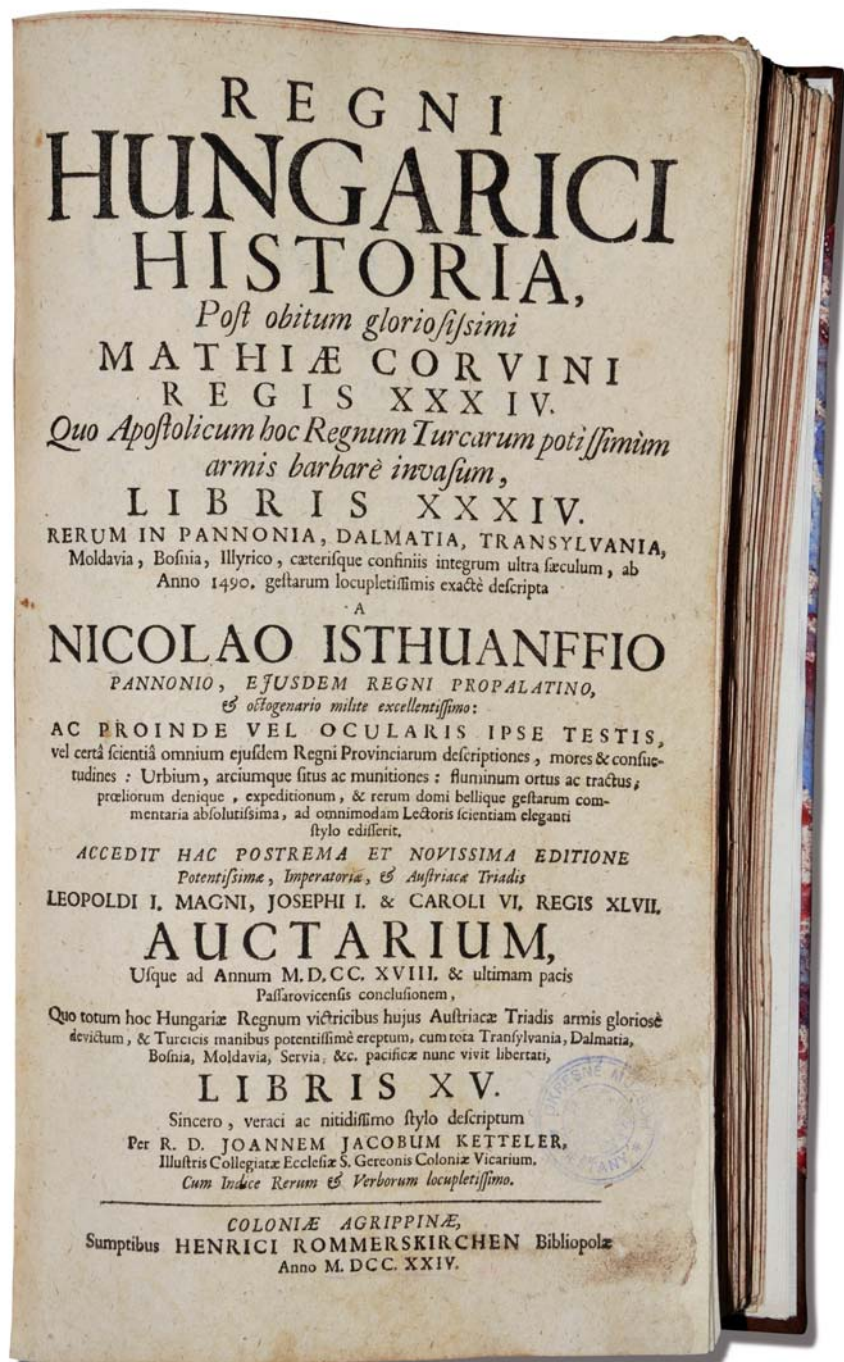
▲ Kniha zákonov jedného z najvýznamnejších talmudistov - rabína Isaaca ben Jacoba Alfasiho, vydaná v Prešporku, 1836.
The "Book of Laws" from one of the most important Talmudists rabbi Isaac ben Jacob Alfasi, printed in Pressburg (1836).
Das „Buch der Gesetze“ des Rabbi Isaak ben Jacob Alfasi, eines der bedeutendsten Talmudisten, (Preßburg, 1836)

four volumes. The fourth, an exhibited volume, was released in Latin in Vienna in 1742. It contained a part about Nitra County, to which Piešťany also belonged. Of interest from the historical, legal literature is the Theresian Penal Code, issued in Vienna (1769) as part of the Empress' reform efforts. It still allowed for the use of certain methods of torture. Graphic depictions of their application can be found in an illustrative part of the code book. The largest number of works in the museum's book collection is made up of religious literature. In addition to Catholic and Evangelical printed documents, there also exists a smaller number of Jewish books. Also displayed at the exhibition was the book "Sefer ha-Halakhot" (The Book of Laws) with an illustration of its author, Rabbi Isaac ben Jacob Alfasi (1013 – 1103), one of the greatest Talmudist and the first codifier of the Talmud. The book was issued in Pressburg (now Bratislava) by Anton Edlen von Schmid in 1836.

A very engaging part of the exhibition was the textbooks. The most famous of these, and used in Slovakia for about 150 years, is the textbook "Orbis Sensualium Pictus" (The Visible World of Pictures) by Ján Amos Komenský. Its older issue, which came out in Nuremberg in 1675 and which is also part of the Balneological Museum's book collection, is currently being restored. This is why the Czech-German-French edition, printed in Prague (1845) was put on display. Also displayed at the exhibition were encyclopaedic works. The oldest of these is the monumental, four-volume "General Historical Lexicon", which was printed in Leipzig (1730). Local literature about the Piešťany spa was represented by smaller books from the 18th and 19th centuries by doctors J. J. Torkos, F. E. Scherer, as well as "Small Carpathian Landmarks" by the priest P. Jedlička and other works. ■

Der historische Buchbestand des Balneologischen Museums kann mehreren Fachgebieten zugeordnet werden. Neben religiöser und juristischer Literatur sind vor allem Werke zu den Teilgebieten Kurwesen, Medizin, Geschichte, Reisen Kunst und Bildung reichlich vertreten.

Das älteste ausgestellte Buch war ein sog. Wiegendruck - „Kurzes Wörterbuch zur Kunst des Disputierens, Spottens und Betonens“ - herausgegeben vor dem Jahr 1500. Der gedruckte Text ist mit handgemalten Initialen verziert. Das Buch wurde in der jüngsten Vergangenheit restauriert. Neben den im 16. Jh. in Venedig herausgegebenen Büchern „De Thermis“ und „De Balneis“, die das Thema Kurwesen allgemein behandeln, findet sich der erste umfangreichere Bericht über die Kurtherapie in Piešťany in dem Werk Georg Wernhers „Über die wundersamen Wässer Ungarns“. Im Fundus des Museums ist dieses Buch mit einer Ausgabe aus dem Jahr 1556 (Basel) vertreten. Es erschien als Beilage zu dem von Siegmund von Herberstein verfassten Reisebericht „Rerum Moscoviticarum Commentarii“ (Notizen über das Moskauer Russland). Das Buch gehört zu den Ausstellungstücken der Dauerausstellung des Museums. Bezugnahmen auf Plünderungen durch Türken in Piešťany und seiner Umgebung finden sich im Buch „Geschichte des ungarischen Königreichs“ von Nikolaus Istvánfi. Das Werk erschien im Jahre 1622 in Köln am Rhein. Von dem bedeutendsten Werk des slowakischen Polyhistor Matthias Bel - „Notitia Hungariae Novae Historico-Geographica“ (Historische und geographische Kenntnisse über das zeitgenössische Ungarn) wurden die ersten vier Bände herausgegeben. Der ausgestellte vierte

Band erschien 1742 in Wien, in der lateinischen Sprache. Er beinhaltet eine Passage über die Gespanschaft Neutra (Nitra), zu der auch Piešťany gehörte.

Zu den Besonderheiten im Bereich der rechtshistorischen Literatur gehört das Theresianische Strafgesetzbuch, das 1769 in Wien herausgegeben wurde. Obwohl es im Zuge der reformatorischen Bemühungen der Kaiserin verabschiedet wurde, erlaubte es immer noch die Anwendung bestimmter Foltermethoden. Die Möglichkeiten ihrer Umsetzung sind im illustrierten Teil des Gesetzbuches anschaulich dargestellt.

Am häufigsten sind in dem Buchbestand des Museums religiöse Werke vertreten. Neben katholischen und evangelischen Drucken umfasst er auch kleinere Anzahl jüdischer religiöser Bücher. Im Rahmen der Ausstellung wurde das Buch „Sefer ha-Halakhot“ (Das Buch der Gesetze) mit einer Abbildung des Autors, Rabbi Isaak ben Jacob Alfasi (1013 – 1103), eines der größten Talmudisten und des ersten Verfassers des Talmud, präsentiert. Das Werk wurde von Anton Edlen von Schmid, im Jahre 1836, in Preßburg herausgegeben.

Einen besonders interessanten Teil der Ausstellung bildeten Lehrbücher. Das bekannteste von ihnen, das Lehrbuch „Orbis sensualium pictus“ (Die sichtbare Welt) des Johann Amos Comenius, wurde auch in der Slowakei knapp 150 Jahre lang verwendet. Seine ältere Ausgabe, die 1675 in Nürnberg erschien und zum Bestandteil der Buchsammlungen des Balneologischen Museums gehört, wird derzeit restauriert. Aus diesem Grund wurde eine 1845 in Prag gedruckte tschechisch-deutsch-französische Ausgabe ausgestellt. Vertreten waren auch enzyklopädische Werke. Das älteste von ihnen war die monumentale vierbändige Enzyklopädie „Allgemeines historisches Lexikon“, herausgegeben 1730 in Leipzig. Die topographische Literatur repräsentierten kleinere Publikationen über das Heilbad Piešťany, aus dem 18. und 19. Jh., verfasst von den Ärzten J. J. Torkos und F. E. Scherer; die „Sehenswürdigkeiten der Kleinen Karpaten“ des Geistlichen P. Jedlička, und andere Werke.■

▲ Titulná stránka knihy Mikuláša Istvánffyho História uhorského kráľovstva. Kolín nad Rýnom, 1622.
The cover of the book by Mikuláš Istvánffy "The History of the Austro-Hungarian Empire". Koln on the Rhine 1622.
Die Titelseite des Buches „Geschichte des ungarischen Königreichs“ von Nikolaus Istvánffy; (Köln am Rhein, 1622)

▼ Paulus Fürsten: Nová kniha erbov, Norimberg, 1657.
Paulus Fürsten: The New Book of Coat of Arms, Nuremberg, 1657.
Paulus Fürsten: Das neue Wappenbuch; (Nürnberg, 1657)

The Story of Optipolytone

Die Geschichte des Optipolytons

Kornel Duffek, Roman Kánik

V roku 1970, keď postupujúca „normalizácia“ ešte nestihla zakázať všetky progresívne umelecké aktivity, prichádza nezabudnuteľný kurátor plenárových výstav Socha piešťanských parkov Ľubor Kára s celkom novou koncepciou 4. ročníka, ktorej dal názov Polymúzický priestor I., s podtitulom Socha - objekt - svetlo - hudba. Jeho zámerom bolo vytvoriť syntézu viacerých druhov umenia. Preto potreboval zapojiť do svojho projektu nielen sochárov, ale aj maliarov, skladateľov a básnikov. Neodmysliteľnou súčasťou výstavy bol tiež perfektný technický servis, najmä pokiaľ išlo o ozvučenie priestoru a svetelné efekty.

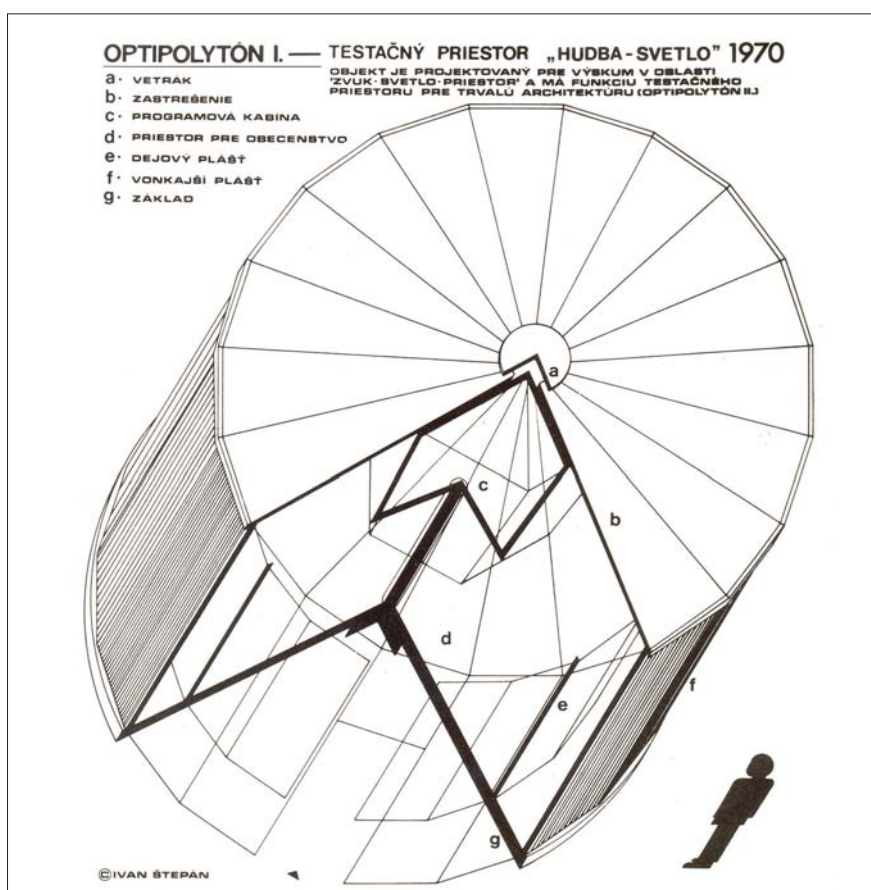
In 1970, when the spreading “normalisation” had still not yet managed to prohibit all progressive artistic activities, Ľubor Kára, the unforgettable curator of the open air exhibitions “The Statue of Piešťany Parks” came up with a brand new concept for the 4th annual exhibition. He called it “Polymusical Space I”, with the subtitle “Sculpture - Object - Light - Music”. His intention was to create a synthesis of various kinds of art, which is why he needed to involve not only sculptors, but also painters, composers and poets into the project. Another inherent part of the exhibition was its perfect technical service, mainly as far as the sound distribution and light effects were concerned.

Im Jahre 1970, als die fortschreitende „Normalisierung“ es noch nicht geschafft hatte, alle progressiven künstlerischen Aktivitäten zu verbieten, kam der unvergessliche Kurator der Freiluftausstellungen „Statue der Stadtparks von Piešťany“, Ľubor Kára, mit einem völlig neuen Konzept für die 4. Kunstschau. Er nannte sie Polymusischer Raum I., der Untertitel lautete „Skulptur - Objekt - Licht - Musik“. Sein Gedanke war, eine Synthese aus mehreren Kunstformen zu schaffen. Deshalb musste er in sein Projekt nicht nur Bildhauer, sondern auch Maler, Komponisten und Dichter einbinden. Einen absolut unumgänglichen Bestandteil dieser Ausstellung bildete ein perfekter technischer Service, insbesondere in Bezug auf die räumliche Tonübertragung und die Lichteffekte.

PRÍBEH OPTIPOLYTÓNU

Kurátorovým predstavám sa azda najviac priblížil všestranný avantgardný výtvarník Ivan Štěpán (1938 – 1986), ktorého Optipolytón sa stal aj divácky najvyhladávanším exponátom výstavy. Objekt mal podobu valca s priemerom 9 m a výškou cez 3 m. Na vonkajšom plášti boli rozmiestnené desiatky rôznofarebných svetelných zdrojov, ktoré dopĺňali veľké reflexné plochy v tvare gule. Zdroje svetla ovládali elektronické klávesy. Počas výstavy sa za týmto hudobným nástrojom vystriedali mnohí známi interpreti a ich vystúpenia poskytli silný emotívny audiovizuálny zážitok.

Riaditeľstvo kúpeľov sa rozhodlo exponát odkúpiť s podmienkou adaptácie, ktorá by ho ochránila pred poveternostnými vplyvmi a možnosťou poškodenia. Rekonštrukcia sa podarila - valec dejového plášťa sa otočil tak, že jeho aktívnu časť so svetelnými zdrojmi tvorila teraz vnútorná stena valca a celý bol prekrytý ľahkou obvodovou a strešnou konštrukciou. Objekt v tejto podobe bol umiestnený na Kúpeľnom ostrove ako

Optipolytón I. - Testačný priestor „Hudba - svetlo“ v grafickom znázornení Ivana Štěpána (1970).
Optipolytone I - Testing space “Music - Light” in the graphic design by Ivan Štěpán (1970).
Optipolyton I. - Testraum „Musik - Licht“ in der graphischen Darstellung von Ivan Štěpán (1970)

Foto archív BM

▲ Optipolytón na pôvodnom mieste v parku Kúpeľného ostrova.
Optipolytöne in its original place in the Spa Island Park.
Der Optipolyton an seiner ursprünglichen Stelle im Park der Kurinsel

výsledok iniciatívy a nadšenia vtedajšieho ekonomického riaditeľa kúpeľov Ladislava Škrovánka. Tento jeho projekt však nemal všeobecnú podporu vedenia kúpeľov. K aktívnej funkcii diela bolo treba zabezpečiť umelca – interpreta, čo vyžadovalo ďalšie výdavky. Interpreta preto malo nahradiť vhodné technické riešenie. Do príbehu Optipolytónu vstupuje ďalší protagonista, vtedajší riaditeľ Tesly Piešťany, Peter Pfliegel. Keďže patril k členom piešťanského HIFI klubu, zaangažoval aj klub do snáh o zachovanie Optipolytónu. Jeho konštruktéri vypracovali návrh obvodového riešenia celého elektronického systému a Peter Pfliegel sa zaviazal ho materiálovo zabezpečiť. Nešlo pritom o bežný sortiment elektronických prvkov. Mnohé z nich získal na základe osobných kontaktov z fabrik, niektoré priamo z vývoja. HIFI klub sa stal

prevádzkovateľom Optipolytónu. Uskutočnilo sa viac ako päťdesiat premiér komponovaných hudobných programov a nespočetné množstvo ich repríz. Neskôr sa dramaturgia rozšírila o polyekranovú prezentáciu. Stereofónnu reprodukciu vystriedala kvadrofónná. Odozva návštevníkov bola mimoriadne priaznivá. Mnohí ani netušili, že sa stali svedkami začiatkov prezentácie multimediálneho umenia na Slovensku.

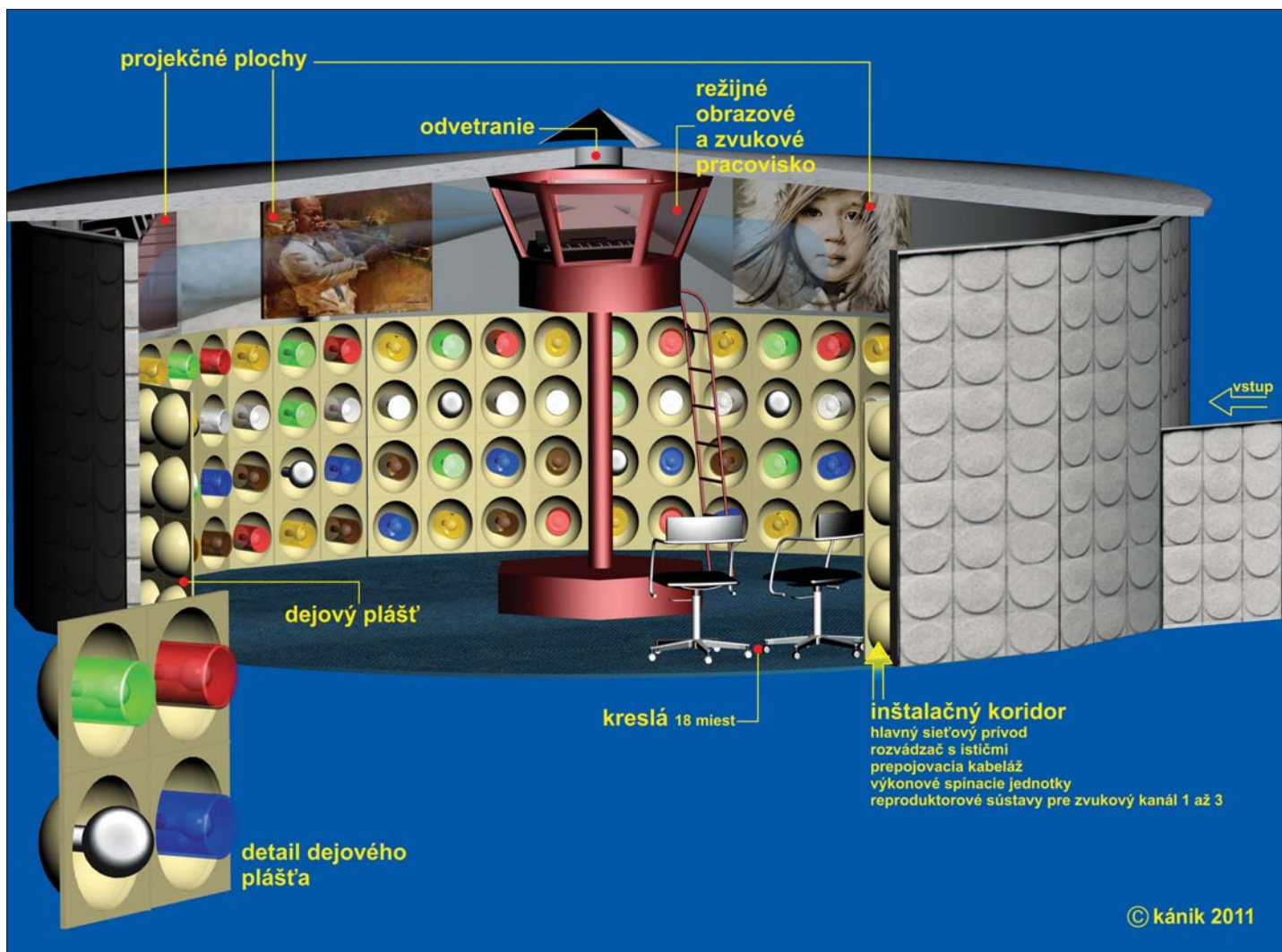
Na Kúpeľnom ostrove sa však začína nová investičná výstavba, ktorá zasiahla aj Optipolytón. Hrozila mu likvidácia. Ladislav Škrovánek našiel riešenie - nechal upraviť časť Napoleonských kúpeľov, kam sa Optipolytón na istú dobu premiestnil. V tom čase sa bratislavský Československý rozhlas sťahoval do nových priestorov. Časť vyradenej, ale funkčnej rozhlasovej techniky dostal HIFI klub Piešťany vďaka intervencii Petra Pfliegla. Kvalita programov v Optipolytóne opäť stúpala. Ale to už bola jeho labutia pieseň. Adaptované priestory Napoleonských

kúpeľov boli zaujímavé aj pre iné aktivity Kúpeľov, súvisiace priamo s liečbou. Preto Optipolytón musel skončiť. ■

▲ Ivan Štěpán bol aj autorom grafickej úpravy katalógu i plagátu výstavy Socha piešťanských parkov v roku 1970.
Ivan Štěpán was the designer of the graphic layout for the 1970 Sculpture of Piešťany exhibition catalogue and poster.
Ivan Štěpán entwarf die graphische Gestaltung des Katalogs und des Plakats zur Ausstellung „Statue der Stadtparks von Piešťany“ im Jahre 1970.

Foto archív BM

▲ Pohľad na Optipolytón zvnútra. Vizualizácia Roman Kánik.
A view of Optipolytón from inside. A visualization by Roman Kánik.
Blick auf den Optipolyton von innen; eine Darstellung von Roman Kánik

Ivan Štěpán, a versatile avant-garde artist (1938 – 1986), whose Optipolytón (Optipolytone) became the most sought-after object of the exhibition, was the one who most fulfilled the curators' concept. His object had a cylinder-like shape with a 9-meter diameter and a height of more than 3 meters. Tens of varicoloured light sources were deployed on the outer coat of the cylinder, which were complimented by large reflecting surfaces in the shape of a ball. The light sources were controlled by electronic keyboards. During the exhibition this instrument was used by many well-known players and their performances provided a strong audio-visual experience.

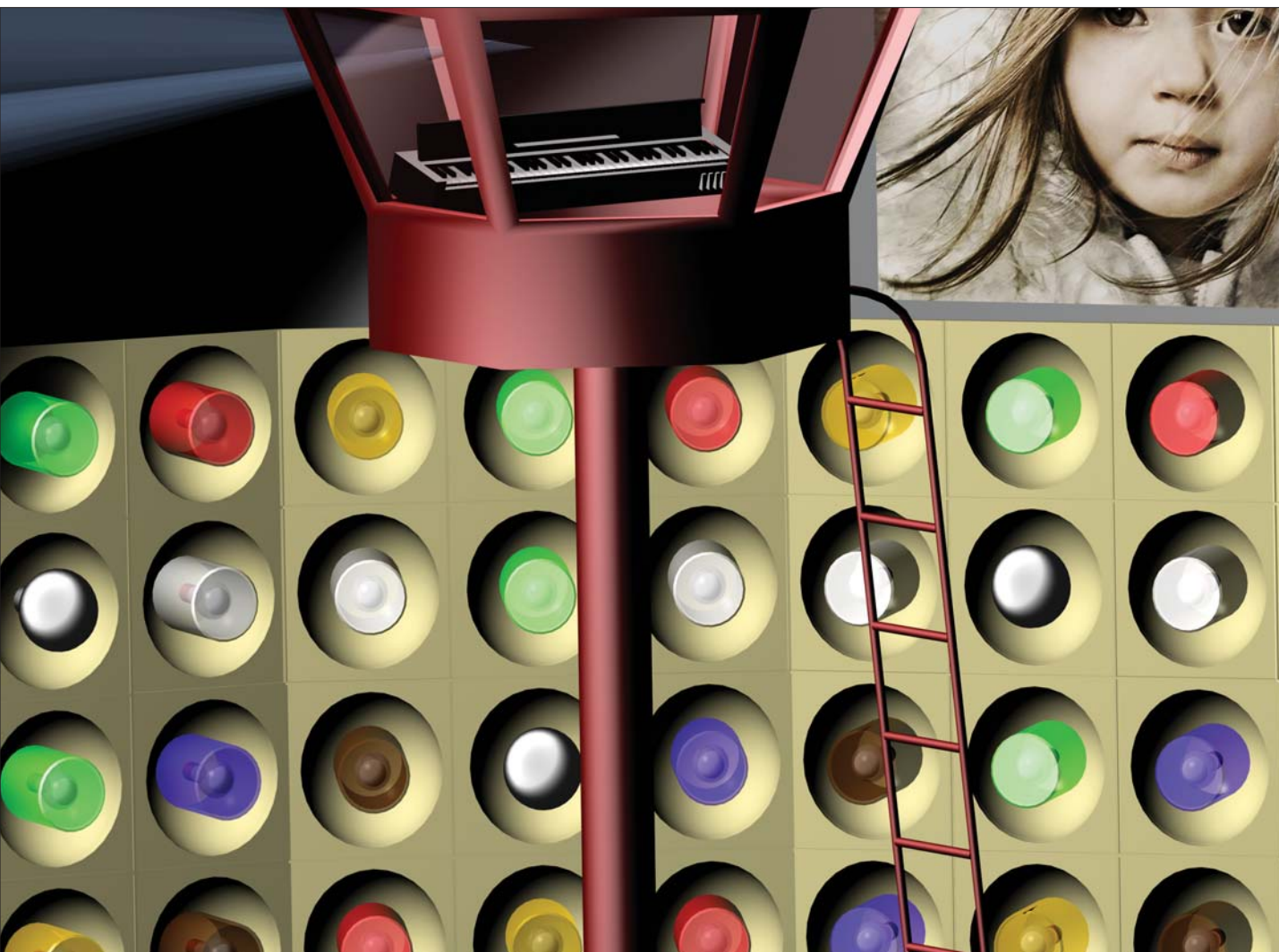
The Spa management decided to buy the object under the condition of its further adaptation which would protect it against weather and any other possible damage. The reconstruction was successful - the cylinder of the scenic overcoat was turned so that the inner wall of the object formed its active part with light sources. The whole object was sheltered by a light circumferential and roof construction. The object in its new shape was

placed on the Spa Island on the initiative of enthusiastic Ladislav Škrovánek, then economic manager of the Spa. His project, however, was not universally supported by the Spa management. The active function of the art object needed an artist - performer, which would require further expenses. For this reason the live performer was to be replaced by a suitable technical solution. This is when another protagonist, Peter Pfliege, then director of Tesla Piešťany, entered the story of Optipolytone. As he was also a member of the Piešťany HIFI Club, he managed to involve the club in the preservation of the Optipolytone. His designers developed a draft of the electric circuit for the whole electronic system and Peter Pfliegel committed himself to provide material support. These were not just common sorts of electronic parts. He obtained some of them through his personal connections in production plants; some came directly from development departments. Thus HIFI Club became the operator of Optipolytone. There were some 50 premiers of composed music programmes and numerous repetitions. Later, the dramaturgy was enriched by a multiscreen presentation. Stereo reproduction was replaced by quadraphonic sound. The audience reaction was extraordinarily positive. Many of them

had no idea they had just become witness to the beginning of multimedia art presentation in Slovakia.

However, at that time new construction investments were started on the Spa Island, which also affected Optipolytone. Its elimination was hovering in the air. Ladislav Škrovánek, however, found a solution – he prepared a space in the Napoleon Spa and moved Optipolytone there for a while. At that time Czechoslovak Radio in Bratislava was moving into its new premises. Part of its out-dated, but functional radio equipment, was given to Piešťany HIFI Club, thanks to Peter Pfliegel's intervention. The quality of Optipolytone's programmes rose again. However, that was just its swan-song. The adapted space in the Napoleon Spa turned out to be a matter of interest for the Spa's other activities, related directly to treatment. Therefore Optipolytone had to cease. ■

An die Visionen des Kurators kam am nächsten der vielseitige Avantgarde-Künstler Ivan Štěpán (1938 – 1986) heran, dessen „Optipolyton“ zu dem meist präferierten Exponat der Ausstellung wurde. Das Objekt besaß die Form eines Zylinders, dessen Durchmesser 9 m und die

▲ Detail umiestnenia elektronických klávesov. Vizualizácia Roman Kánik.

A detail of the electronic keyboard placement. A visualisation by Roman Kánik.

Detaillansicht der Positionierung der elektronischen Klaviatur; eine Darstellung von Roman Kánik

Höhe mehr als 3 m betragen. Auf seinem Außengehäuse waren Dutzende verschiedenartige Lichtquellen angebracht, ergänzt durch sphärische reflektierende Flächen. Die Steuerung der Lichtquellen erfolgte mithilfe der Tasten eines kleinen elektronischen Klaviers. Im Verlauf der Ausstellung wechselten sich an dem Instrument viele bekannte Interpreten ab, deren Auftritte ein emotional starkes audiovisuelles Erlebnis boten. Unter dem Vorbehalt einer anpassenden Maßnahme, die es vor Wettereinflüssen und möglicher Beschädigung schützen würde, beschloss die Leitung des Heilbades das Exponat zu kaufen. Die Konstruktionsanpassung verlief erfolgreich. Der Zylinder des Prozessgehäuses wurde gewendet, sodass sein aktiver Teil mit den Lichtquellen fortan seine Innenwand bildete. Der gesamte Zylinder wurde mit einer Leichtbaukonstruktion vollständig umhüllt und überdacht. In dieser Gestalt wurde das Objekt als Ergebnis der Initiative und des Enthusiasmus des damaligen wirtschaftlichen Leiters des Heilbades, Ladislav Škrovánek, auf der Kurinsel aufgestellt. Das Projekt bekam

jedoch nicht die allgemeine Unterstützung der Heilbad-Leitung. Für die aktive Funktion dieses Kunstwerkes bedurfte es des Engagements eines künstlerischen Interpreten - was zusätzliche Ausgaben erforderlich machte. Eine geeignete technische Lösung sollte deshalb den Darbieter ersetzen. An diesem Punkt tritt der nächste Protagonist in die Geschichte des Optipolytons ein - der damalige Leiter des Elektroherstellers „Tesla Piešťany“, Peter Pfliegel. Da er zu den Mitgliedern des HIFI-Clubs in Piešťany gehörte, bezog er diesen auch in die Bemühungen um die Erhaltung des Optipolytons ein. Seine Konstrukteure entwickelten eine auf Schaltkreisen basierende Lösung des gesamten elektronischen Systems und Peter Pfliegel verpflichtete sich, das hierfür benötigte Material bereit zu stellen. Es handelte sich dabei nicht um das übliche Sortiment von elektronischen Bauteilen. Vieles erhielt er über persönliche Kontakte in den jeweiligen Fabriken, einige direkt aus der Entwicklung. Der HIFI Club wurde zum Betreiber des Optipolytons. Es gab mehr als 50 Erstaufführungen komponierter Musik-

programme und unzählige Wiederholungen. Später wurde die Dramaturgie um eine sog. Polycran-Präsentation (Multiprojektion) erweitert. Die stereophone Wiedergabe wurde durch eine quadrophone ersetzt. Die Resonanz unter den Besuchern war überaus positiv. Viele ahnten nicht, dass sie gerade Zeugen des Beginns von Präsentationen multimedialer Kunst in der Slowakei wurden.

Auf der Kurinsel begann jedoch ein neuer Investitionsbau, von dem auch der Optipolyton betroffen war. Das Kunstwerk sollte entfernt werden. Ladislav Škrovánek fand eine Lösung – er ließ einen Teil des Napoleonbades umfunktionieren, um dort den Optipolyton für eine Übergangszeit aufstellen zu können. Zu dieser Zeit bezog der Tschechoslowakische Rundfunk in Bratislava seine neuen Räumlichkeiten. Einen Teil der ausrangierten, aber funktionsfähigen Rundfunktechnik erhielt dank der Intervention von Peter Pfliegel der HIFI Club von Piešťany. Die Qualität der Programme im Optipolyton stieg erneut. Aber das war bereits sein Schwanengesang. Die adaptierten Räume des Napoleonbades waren auch für andere, mit den Behandlungen direkt verbundene Aktivitäten des Heilbades von Interesse. Denen musste der Optipolyton weichen. ■

Romanies in Piešťany Roma in Piešťany

Robert Bača

Príslušníci etnickej skupiny, ktorá má pôvod v Prednej Indii, sú zachytení ako hudobníci v Piešťanoch roku 1783. V tom čase ešte pod univerzálnym a medzinárodne známym označením ako Cigáni. Spomínajú sa vo veršoch jazdeckého generála a básnika Józsefa Gvadányiho, ktorý v čase, keď žil na zaslúženom odpočinku v Skalici, chodieval sa liečiť do piešťanských kúpeľov.

Members of this ethnic group, which tracks its origin back to West India, were first recorded as musicians in Piešťany in 1783. They were also mentioned in the verses of József Gvadányi, a poet and cavalry general, who at the time of his retirement in Skalica, used to come for treatment to the Piešťany spa.

Die Angehörigen dieser ethnischen Gruppe, die ihren Ursprung in Vorderindien hat, sind im Jahre 1783 in Piešťany als Musiker verzeichnet worden. In der damaligen Zeit noch unter der universellen und international bekannten Bezeichnung „Zigeuner“. Erwähnung finden sie auch in den Versen des Reitergenerals und Dichters József Gvadányi, der zu Zeiten seines verdienten Ruhestands in Skalica lebte und regelmäßig ins Heilbad Piešťany zur Behandlung kam.

Rómovia v Piešťanoch

Foto archív autora

▲ Pohľadnica s Cigánmi, použitá k novoročnému blahoželaniam v roku 1911. Hore po maďarsky dopísané Piešťany, Nitra. A postcard with Gypsies that was used to wish a Happy New Year in 1911. In the upper part we can read "Piešťany, Nitra" written in Hungarian.

Eine Ansichtskarte mit Zigeuner-Motiv, verwendet als Neujahrsgruß im Jahre 1911; oben wurde handschriftlich, in der ungarischen Sprache, die Angabe Piešťany, Nitra hinzugefügt.

▼ Kočovní Cigáni na pohľadnici z Piešťan (začiatok 20. storočia).

Nomadic Gypsies in a postcard from Piešťany (beginning of the 20th century).

Wandernde Zigeuner auf einer Ansichtskarte von Piešťany (Beginn des 20. Jh.).

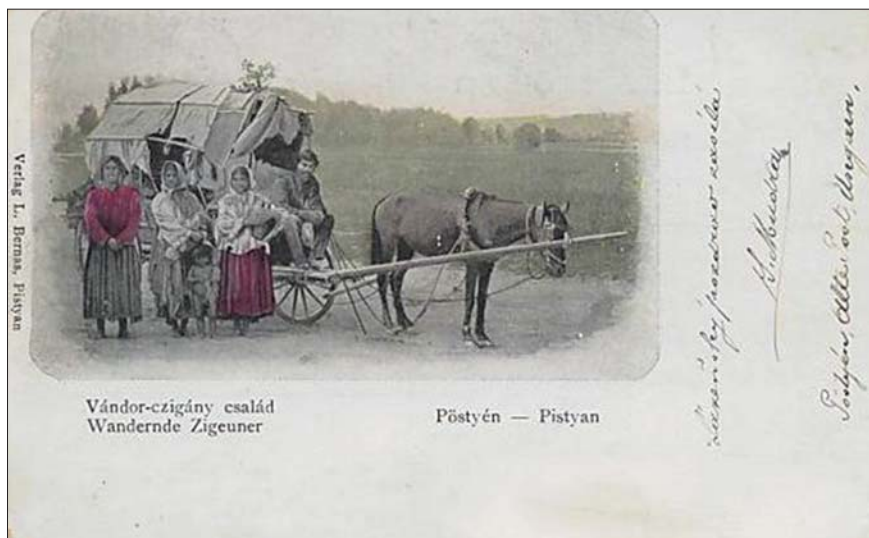

Foto archív autora

Na Frauenfeldovom územnom pláne kúpeľnej osady Teplice (tzv. Malé Piešťany) z roku 1824 je evidovaná krčma pod názvom U Cigána. Prvá piešťanská fotografia zachytávajúca kočovných Cigánov pochádza z roku 1907 od vydavateľa L. Bernasa. V roku 1917 na stretnutí troch panovníkov - nemeckého cisára Wilhelma II., rakúsko-uhorského cisára a kráľa Karola I. a bulharského cára Ferdinanda

Coburgského - v hoteli Thermia Palace hrala hudba cigánskeho primáša Árpáda Galbavého. V období Rakúsko-Uhorska a I. ČSR vystupovali v Piešťanoch tri generácie cigánskej kapely Alexandra Radicsa z Hlohovca. Z hudobníkov bola známa tiež rodina Kováčovcov a Ráczovcov. Cigáni hrávali v medzivojnovom období v kaviarni Centrál a v American bare v Kursalone. V iných odvetviach pracovali muži v Piešťanoch

▲ Na začiatku 20. storočia hrávala v Kursalone cigánska kapela Alexandra Radicsa, ktorá sa dostala aj na piešťanskú pohľadnicu. At the beginning of the 20th century Alexander Radics' Gypsy band, which is documented in this Piešťany postcard, used to play in Kursalon. Zu Beginn des 20. Jh. spielte im Kursalon die Zigeunkapelle von Alexander Radics, die auch auf einer Ansichtskarte mit dem Motiv der Stadt Piešťany abgebildet wurde.

▲ Grill bar 1968 – Sarközy and Balogh band.
Grill Bar in 1968 – Sarközy and Balogh band.
Grill Bar 1968 – die „Sarközy und Balogh Band“

Foto archív autora

zväčša ako pomocní robotníci na stavbách, kováči alebo zámočníci. Ženy ako práčky, záhradníčky a infanteristky. Časť robotníkov zamestnával Moravák Jakub Putna (1906 Žabčín – 1976 Piešťany), ktorý vlastnil kameňolom v Ratnovciach. K starším uznávaným piešťanským vajdom patril Juraj Toráč. Chýrnym kováčom bol jeho menovec Rudolf Toráč. Vyrábali umelecké brány, ohrady, kováčske nástroje a náradia. V období II. svetovej vojny boli Cigáni prenasledovaní. V roku 1944 na zásah okresného náčelníka Gejzu Konkú boli deportovaní do pracovného tábora v Dubnici. Po II. svetovej vojne sa prisťahovali do Piešťan z Gemera rodiny Dányiovcov a Samkovcov. Pracovali ako holiči a čašníci na Kúpeľnom ostrove. Niektorí sa živia v súčasnosti i predajom vypočítavej techniky, textílií, ako šoféri, či poskytovaním občerstvovacích služieb. Cigánska hudba hrávala v období socializmu na rekreačnom stredisku Slňava – Lodenica, v období po roku 1990 aj v liečebných domoch na Kúpeľnom ostrove (Didiovci). Rómske komunity obývajú rodinné domy najmä v Starých Piešťanoch. Najčastejšie zastúpené mená sú Bihari (Bihár), Didí, Herák, Kudrík a Toráč. Jedna z vetvy Biháriovcov zmenila meno na Bránsky. Cigáni boli vďačným námetom obrazov piešťanských maliarov Aurela Kajliča a Ľudovíta Iľečka. ■

In the Frauenfeld's general city plan of the spa hamlet Teplice (so-called Little Piešťany) from 1824, we can find a pub registered as U Cigána (At the Gypsy). The first Piešťany photograph of wandering Gypsies by publisher L. Bernas comes from 1907.

In 1917, during a meeting of three rulers at the Hotel Thermia Palace – German Emperor Wilhelm II, Austro-Hungarian Emperor and King Charles I and Bulgarian Czar Ferdinand Coburg, music was played by the band of Gypsy bandmaster Árpád Galbavý. During the period of the Austro-Hungarian Empire and the 1st Czechoslovak Republic there were three generations of the Gypsy Band of Alexander Radics from Hlohovec. Other well-known musical families included the Kováč and Rácz families. During the interwar period Gypsies used to play at the Central Café and American Bar in Kursalon.

Romanians in Piešťany also used to work in various other fields - mostly as builders, blacksmiths or locksmiths. Women worked as clothes-washers, gardeners and rickshaw runners. A part of the Gypsy workers was employed by Jakub Putna, a Moravian (1906 Žabčín - 1976 Piešťany), who owned a stone mine in Ratnovce.

Juraj Toráč belonged to the elder reputable "vajda" (a Romany community leader) in Piešťany. His namesake Rudolf Toráč was a well-known blacksmith. He produced artistic gates, fences, blacksmith instruments and tools. During WWII Gypsies were largely persecuted. In 1944, on the order of the county chieftain Gejza Konká, they were deported to the work camp in

Dubnica. After WWII the Dányi and Samko families arrived here from the Gemer region. They worked as barbers and waiters on the Spa Island. Some of them are now making their living selling computer equipment or clothes, or also as drivers and providers of catering services. A Gypsy band used to play at the recreational Slhava resort during the communist regime (socialism), and later, after 1990, in the spa houses on the Spa Island (the Didi family). Romany communities live mostly in the so-called Old Piešťany (Staré Piešťany). The most common surnames among them are Bihari (Bihár), Didi, Herák, Kudrik and Toráč. One of the Bihary family branches has changed its name to Bránsky. Gypsies were also a favourite subject of paintings by Piešťany painters Aurel Kajlich and Ľudovít Ilečko. ■

▲ Silvestrovské stretnutie Kudrikovcov pri vstupe do jubilejného roku 2000.
New Year's Eve gathering of the Kudrik family celebrating the dawn of the new millenium (2000).
Das Silvester-Treffen der Familie Kudrik bei dem Millennium-Jahreswechsel 2000

Foto archív autora

▲ Kudrikovci na svojej prvej burze.
The Kudriks at the first flea market.
Die Kudriks an ihrem ersten Verkaufsstand

Auf Frauenfelds Flächennutzungsplan der Kurgemeinde Teplice (sog. Klein Piešťany), aus dem Jahr 1824, ist die Kneipe „U Cigána“ (Zum Zigeuner) erfasst. Das erste Foto von Piešťany, das wandernde Zigeuner zeigt, wurde 1907 aufgenommen und stammt von dem Verleger L. Bernas. Im Jahre 1917, während des Treffens der drei gekrönten Häupter - des deutschen Kaisers Wilhelm II., des österreichisch-ungarischen Kaisers und Königs Karl I. und des bulgarischen Zaren Ferdinand von Sachsen-Coburg, im Hotel Thermia Palace, spielte die Musikkapelle des Zigeuner-Primas Árpád Galbavý. Zu Zeiten Österreich-Ungarns und der I. Tschecho-

slowakischen Republik traten in Piešťany drei Generationen der Zigeunerkapelle von Alexander Radics aus Hlohovec auf. Einen Namen unter den Musikanten hatten auch die Familien Kováč und Ráč. In der Zwischenkriegszeit spielten Zigeuner auch im Café „Centrál“ und in der „American Bar“ des Kursalons.

In anderen Bereichen arbeiteten die Männer in Piešťany überwiegend als Hilfsarbeiter auf

Baustellen und als Schmiede oder Schlösser. Frauen waren als Wäscherinnen, Gärtnerinnen und Infanteristinnen tätig. Einen Teil der Arbeiter beschäftigte der aus Mähren stammende Jakub Putna (geb. 1906 in Žabětín - gest. 1976 in

▲ Rómovia zabezpečujú aj takýto parádny odvoz zo svadobných obradov (2008).
Romanies can even provide such a fancy drive-away from a wedding ceremony (2008).
Solch exklusive Beförderungsmöglichkeiten nach einer Eheschließung bieten die Roma auch (2008).

▲ Holičský salón Eugena Dányiho vyhľadával aj prezident SR Ivan Gašparovič.
Eugen Dányi's barber shop was sought after by Ivan Gašparovič, the Slovak President.
Den Herren-Friseur von Eugen Dányi suchte auch der slowakische Präsident Ivan Gašparovič gern auf.

Foto Ľudo Lenoch

Piešťany), der einen Steinbruch in Ratnovce besaß. Einer der älteren, angesehenen Oberhäupter der Zigeuner (der sog. Vajda) von Piešťany war Juraj Toráč. Sein Namensvetter, Rudolf Toráč, war ein berühmter Schmied. Er stellte kunstvoll geschmiedete Tore, Zäune, Schmiedewerkzeuge und Gerätschaften her. Während des 2. Weltkrieges wurden Zigeuner verfolgt. Im Jahre 1944 veranlasste der Kreishauptmann Gejza Konka ihre Deportation in das Arbeitslager in Dubnica. Nach dem II. Weltkrieg zogen die Familien Dányi und Samko aus der Region Gemer nach Piešťany. Sie arbeiteten als Barbieri und Kellner auf der Kurinsel. Einige von ihnen verdienen heute ihren Lebensunterhalt durch den Verkauf von EDV-Technik oder Textilien, als Fahrer oder Betreiber von Kiosken mit Speisen und Getränken. Zu Zeiten des Sozialismus wurde Zigeunermusik im Freizeitzentrum „Slňava - Lodenica“ gespielt und nach 1990 auch in den Kurhäusern auf der Kurinsel (Fam. Didi). Von den Roma-Gemeinschaften werden vor allem Häuser im „Alten Piešťany“ bewohnt. Am häufigsten sind hier die Namen Bihari (Bihár), Didi, Herák, Kudrlik und Toráč vertreten. Einer der Bihári-Familienzweiges änderte seinen Namen in Bránsky. Zigeuner boten auch ein dankbares Motiv für Bilder der Maler Aurel Kajlich und Ľudovít Ilečko aus Piešťany. ■

Foto Timotej Miština

My Country 2011 Mein Vaterland 2011

Martina Marová, Eva Wernerová

MÁ VLAST 2011

Pod týmto názvom sa v dňoch 7. - 8. mája 2011 na Vyšehrade v Prahe uskutočnilo slávnostné stretnutie a prezentácia krajov Českej republiky. Každoročne sa tu stretávajú obyvatelia Čiech, Moravy a Sliezska, aby si vzájomne predstavili svoju kultúru, tradície, zvyky a nadviazali priateľské vzťahy s ľuďmi z rôznych krajov. Jeho hlavným organizátorom je Asociácia Entente Florale CZ - Souznění, o.s., ktorá sa venuje zvelaďovaniu miest a obcí, ich zelene a pamätihodnosti.

On 7th - 8th May 2011 a ceremonial meeting and presentation of the Czech regions was held under this title in Vyšehrad in Prague. Every year the inhabitants of Bohemia, Moravia and Silesia gather to present their culture, traditions, customs, and to make friendships with people from different regions. The chief organizer, the Association Entente Florale CZ - Souznění, o.s., focuses its activities on the development of towns and municipalities, greenery and monuments.

Unter diesem Titel fand auf dem Prager Vyšehrad in den Tagen vom 7. bis 8. Mai 2011 eine feierliche Zusammenkunft und Präsentation der einzelnen Regionen der Tschechischen Republik statt. Alljährlich treffen sich hier Anwohner aus Tschechien, Mähren und Schlesien, um sich gegenseitig ihre Kultur, Traditionen und Bräuche näher zu bringen und freundschaftliche Kontakte mit Menschen aus verschiedenen Regionen zu knüpfen. Der Hauptorganisator dieser Veranstaltung ist die Vereinigung „Entente Florale CZ - Souznění, o.s.“, die sich dem Aufschwung und der Erhaltung von Städten und Gemeinden und deren Grünflächen und Sehenswürdigkeiten widmet.

Stretnutia na Vyšehrade sa zúčastnili aj zástupcovia nášho mesta - viceprimátor Piešťan Timotej Miština spolu s poslankyňami MsZ Evou Wernerovou, Ivetou Babičovou a riaditeľkou mestskej knižnice Margitou Galovou. Návšteva sa konala na pozvanie organizátorov s cieľom prezentovať nové úpravy a stavby uskutočnené v posledných rokoch v meste Piešťany - predovšetkým verejné priestory ako centrálna mestská zóna, parkové úpravy v okolí toku Dubová a systém cyklotrás, vznikajúci v okolí vodnej nádrže Slňava a toku Dubovej. Súčasťou prezentácie, ktorú zostavila mestská knižnica v spolupráci s partnermi, boli aj materiály o označení významných stromov v našom meste, o prírode, regionálnych zaujímavostiach, športových a kultúrnych možnostiach, ktoré mesto Piešťany ponúka svojim občanom a návštevníkom. Naše mesto sa stalo prvým zahraničným účastníkom tohto podujatia.

Vďaka Českému centru v Bratislave bola nadviazaná spolupráca s Asociáciou Entente Florale a na základe nej vznikla myšlienka priniesť výstavu Má vlast na Slovensko. Začiatkom júla putoval celý súbor panelov s prezentáciami českých

a moravských miest z Brna do Piešťan, kde bol vystavený v priestoroch mestskej knižnice a následne v mestskom parku v rámci celodenného podujatia, ktoré sa konalo v pondelok 11. júla. Partnermi projektu boli mnohé inštitúcie a organizácie na území mesta - ProPolis n.o., Rotary club Piešťany, AWE ateliér, Architektonický ateliér BP, Mládežnícky parlament Piešťany a iní.

Prezentácia projektu Má vlast bola doplnená o sprievodné podujatia pre všetky vekové kategórie - výstavu detských kresieb Piešťany očami detí, tvorivé dielne a bábkové predstavenie pre deti. Súčasťou programu bola aj prednáška honorárneho generálneho konzula SR v Sudáne Nasruddína Šulgámiho, ktorý sa venuje environmentálnym problémom vo svojej krajine. Jeho rozprávanie - po slovensky - o štúdiách v Nitre, ale i súčasnom dianí vo vlasti a vzájomnej spolupráci v oblasti životného prostredia si do Piešťanského informačného centra prišli vypočuť i hostia z Prahy - zástupcovia Asociácie Entente Florale CZ pod vedením Drahomíry Kolmanovej, riaditeľka Českého centra v Bratislave Jana Burianová a riaditeľka CzechTourism Nora Gill. ■

▲ Na každoročných stretnutiach chcú účastníci z Čiech, Moravy a Sliezska ukázať, ako pokročili pri zvelaďovaní svojich miest a obcí a v starostlivosti o zeleň a pamätihodnosti.

At their annual meetings the participants from Bohemia, Moravia and Silesia want to show their progress in developing their towns and villages and care of greenery and monuments.

Bei ihren alljährlichen Treffen möchten die Teilnehmer aus Tschechien, Mähren und Schlesien zeigen, wie weit sie bei dem Ausbau ihrer Städte und Gemeinden und der Pflege der Grünflächen und Denkmäler fortgeschritten sind.

Foto Timotej Miština

Foto Timotej Miština

▲ Drahomíra Kolmanová, riaditeľka Asociácie Entente Florale CZ a Timotej Miština, zástupca primátora z Piešťan pri otvorení slávnostného stretnutia na Vyšehrade.

Drahomíra Kolmanová, Director of Association Entente Florale CZ and Timotej Miština, Vice Mayor of Piešťany at the ceremonial opening of the meeting in Vyšehrad.

Drahomíra Kolmanová, Leiterin der Vereinigung „Entente Florale CZ“ und Timotej Miština, stellvertretender Bürgermeister von Piešťany bei der Eröffnung des Treffens auf Vyšehrad

▲ Príprava na prezentáciu mesta Piešťany na Vyšehrade. Naše mesto sa stalo prvým zahraničným partnerom hnutia Má vlast.

Preparations for the presentation of the town of Piešťany in Vyšehrad. Our town was the first foreign partner of the "Má vlast" (My Country) movement.

Vorbereitung der Präsentation der Stadt Piešťany auf Vyšehrad. Unsere Stadt wurde zum ersten ausländischen Partner der Bewegung „Má vlast“.

▲ Najmenších zaujalo poučné divadelné predstavenie Ako Danka a Janka čistili les.
Youngest spectators were attracted by the educational theatrical performance "How Danka and Janka Were Cleaning the Wood".
Mit großem Interesse verfolgten die Kleinsten die Theateraufführung „Wie Danka und Janka den Wald säuberten“.

The meeting in Vyšehrad was also attended by the representatives of our town - Vice Mayor Timotej Miština with members of the Municipal Council Eva Wernerová, Iveta Babičová, and the director of the Town Library Margita Galová. The visit took place upon the invitation of the organizers with an aim of presenting the latest modifications and constructions implemented over recent years in the town of Piešťany - mainly public spaces, such as a central city zone, park landscaping in the surroundings of the Dubová stream and a system of cycling routes emerging around the Slňava water reservoir and the Dubová stream. The presentation compiled by the Town Library in cooperation with partners also contained material on the marking of significant trees in our city, the countryside, regional attractions, sporting and cultural opportunities offered by the town of Piešťany to its citizens and visitors. Our

city became the first foreign participant of the event.

The cooperation with the Association Entente Florale has been established thanks to the Czech Centre in Bratislava, on the basis of which the idea of bringing the exhibition My Country ("Má vlast") to Slovakia arose. In early July a full set of panels with presentations of the Czech and Moravian towns was sent from Brno to Piešťany to be exposed on the premises of the Town Library and consequently in the city park as part of an all-day event held on Monday, July 11th. Many institutions and organizations having their seat in the city - ProPolis n.o., Rotary Club Piešťany, AWE studio, Architectural Studio BP, Youth Parliament Piešťany, and others - were the project partners.

The presentation of the project "Má vlast" was accompanied by events intended for all age groups - a children's drawing exhibition "Piešťany through the Eyes of Children", workshops and puppet

shows for children. The program included also a lecture given by the Honorary Consul General from Sudan, Nasruddin Shulgami, who is engaged in environmental issues in his country. His speech - in Slovak - about his studies in Nitra, the contemporary situation in his homeland and mutual cooperation on environmental issues was heard at the Piešťany Information Centre by guests, including some arriving from as far away as Prague, such as the representatives of the Association Entente Florale CZ led by Drahomíra Kolmanová, the Director of the Czech Centre in Bratislava Jana Burianová, and the Director of CzechTourism Nora Gill. ■

Dem Treffen auf Vyšehrad wohnten auch Vertreter unserer Stadt bei. Anwesend waren neben dem stellvertretenden Bürgermeister von Piešťany, Timotej Miština, die Abgeordneten der Stadtvertretung Eva Wernerová und Iveta Babičová sowie die

▲ Výstavu v piešťanskom Sade Andreja Kmeťa si pozrel aj generálny honorárny konzul SR v Sudáne Nasruddín Šulgámí v sprievode spisovateľky Emire Khidayer a riaditeľky mestskej knižnice Margity Galovej (sprava).

The exhibition in the Piešťany Park of Andrej Kmeť was visited by the Honorary Consul General of Slovakia in Sudan, Nasruddin Shulgami, accompanied by writer Emire Khidayer and Margita Galová, director of the Town Library (from right to left).

Die Ausstellung im „Sad Andreja Kmeťa“ in Piešťany besichtigte auch der Honorarkonsul der Slowakischen Republik im Sudan, Nasruddin Shulgami, in Begleitung der Buchautorin Emire Khidayer und der Leiterin der Stadtbibliothek, Margita Galová (v.r.).

Leiterin der Stadtbibliothek, Margita Galová. Der Besuch erfolgte auf Einladung der Organisatoren und sein Ziel war es, Neugestaltungen und Bauprojekte, die in den letzten Jahren in Piešťany durchgeführt wurden, allen voran in öffentlichen Bereichen wie der zentralen Stadtzone; die Parkgestaltungen im Umkreis des Baches Dubová sowie das Radwegnetz vorzustellen. Zur Präsentation, die die Stadtbibliothek mit ihren Partnern zusammenstellte, gehörte auch Material über die Kennzeichnung wichtiger Bäume in unserer Stadt, die Natur, regionalspezifische Sehenswürdigkeiten und Möglichkeiten, die die Stadt Piešťany ihren Bürgern und Besuchern in Puncto Sport und Kultur bietet. Unsere Stadt wurde zum ersten ausländischen Teilnehmer dieser Veranstaltung.

Dank des Tschechischen Zentrums in Bratislava kam eine Zusammenarbeit mit der

Vereinigung „Entente Florale“ zustande, aus der die Idee hervorging, die Ausstellung „Mein Vaterland“ (Má vlast) in die Slowakei zu bringen. Anfang Juli reiste so eine ganze Reihe von Paneelen mit Präsentationen tschechischer und mährischer Städte aus Brunn nach Piešťany, wo sie in den Räumen der Stadtbibliothek ausgestellt wurden. Am Montag, dem 11. Juli, wurden sie im Rahmen einer eintägigen Veranstaltung auch im Stadtpark gezeigt. Am Projekt beteiligten sich partnerschaftlich zahlreiche in Piešťany ansässige Institutionen und Organisationen, darunter die ProPolis n.o., der Rotary Club Piešťany, das AWE Atelier, das Architekturatelier BP, das Jugendparlament von Piešťany und weitere.

Die Präsentation des Projektes „Mein Vaterland“ wurde durch ein begleitendes Programm für alle Altersgruppen ergänzt. Dazu gehörten u.a. die Ausstellung von

Kinderzeichnungen „Piešťany durch die Augen der Kinder“, Workshops und ein Puppenspiel. Einen Bestandteil des Programms bildete ein Vortrag des Honorarkonsuls der Slowakei im Sudan, Nasruddin Shulgami, der sich mit den Umweltproblemen in seinem Land befasst. In der slowakischen Sprache erzählte er über seine Studienzeit in Nitra, die aktuellen Geschehnisse in seiner Heimat sowie die Zusammenarbeit im Bereich des Umweltschutzes. Unter den Zuhörern im Informationszentrum von Piešťany befanden sich auch Gäste aus Prag - Vertreter der Vereinigung „Entente Florale CZ“ unter der Führung von Drahomíra Kolmanová; die Leiterin des Tschechischen Zentrums in Bratislava Jana Burianová und die Leiterin des „CzechTourism“, Nora Gill. ■

▲ Obtokové rameno Váhu je obľúbeným miestom piešťanských rybárov.
The Bypass Artery of the River Váh is a favourite place for Piešťany anglers.
Der Nebenarm der Waag ist ein beliebter Platz der Angler aus Piešťany.

Obtokové rameno Váhu - prírodný klenot Piešťan

Časť II.

The Bypass of the
Váh River -
The Natural Jewel
of Piešťany

Part II

Der Nebenarm der
Waag - ein
Naturjuwel von
Piešťany

Teil II.

Roman Tibenský

Obtokové rameno a jeho zákutia sú situované na okraji mesta a vidieckej krajiny. Napriek maximálne vyťaženej dopravnej tepne v bezprostrednej blízkosti lokality, nachádzajú tu niektoré rastlinné a živočíšne druhy vhodné podmienky pre svoj život. Človek a príroda tu spolunažívajú a v urbanizovanom prostredí vytvárajú zelenú oddychovú zónu.

The Bypass Artery of the Váh River and its recesses are situated at the edge of the town and country. Despite the nearby heavily-used and busy traffic artery, some flora and fauna species are still able to prosper here. Not only do man and nature coexist here, in this otherwise urban environment, but they have also succeeded in creating a natural "green" zone for relaxation.

Der Nebenarm und seine Winkel liegen am Rande der Stadt und der ländlichen Gegend. Trotz einer maximal ausgelasteten Verkehrsader in unmittelbarer Nähe dieser Lokalität, finden hier einige Pflanzen- und Tierarten geeignete Bedingungen zum Leben. Mensch und Natur leben im Einklang und schaffen eine grüne Erholungszone im städtischen Umfeld.

▲ Rybár riečny, ktorý je zapísaný v červenom zozname európskych ohrozených druhov živočíchov, pravidelne loví na Obtokovom ramene.
The Common Tern, which is recorded in the Red Book of Endangered Species, regularly hunts at the Bypass Artery.
Die Flusseeeschwalbe, die auf der Roten Liste gefährdeter Tierarten Europas steht, jagt regelmäßig im Nebenarm der Waag.

T akmer počas celého roka brehy ramena lemujú rybári a vytvárajú charakteristický obraz tohto prostredia. Miesto je jedno z mála, na ktorých počuť kŕkanie žiab. Skokanovi zelenému (*Pelophylax esculenta*) sa tu darí dobre a jeho početné populácie sú potravou pre užovky obojkové (*Natrix natrix*). Užovky a skokany sa zdržiavajú pri brehoch a na listoch vodných rastlín, kde sa vyhrievajú. Žabám neustále hrozí nebezpečenstvo, že sa stanú korisťou predátorov - nehybne striehnuvúcich užoviek. Určitú nádej na únik majú žaby v tom prípade, ak ich užovka chytí iba za jednu zadnú nohu. Vtedy skokan v boji o život sa silno trepe a zvláštne „kŕka“. Užovka však obvyčajne chytá korisť od hlavy.

Z plazov tu žijú i cudzokrajné dravé korytnačky písmenkové ozdobné (*Trachemys scripta elegans*), ktorých sa vypúšťaním do prírody zbavujú nesvedomití chovatelia - teraristi.

Významnú skupinu tvoria na Obtokovom ramene vtáky. Lokalita je známa ako zimovisko vodných vtákov, pretože rameno v teplých častiach nezamrzá a je zdrojom potravy aj pri nízkych teplotách. Môžno tu vidieť okrem všadeprítomných labutí a čajok lysky, viac druhov kačíc, volavky, rybárika, rybára a ďalšie. Za zmienku stojí rybár riečny (*Sterna hirundo*), ktorý k nám prilietava na jar a hniezdi v okolí Piešťan. Podobá sa čajke. Obtokové rameno je

▼ Pohľad na kačicu divú s mláďatami vždy poteší.
The sight of a wild duck with baby ducks is always pleasing.
Die Wildente mit ihren Jungen bietet immer einen freudigen Anblick.

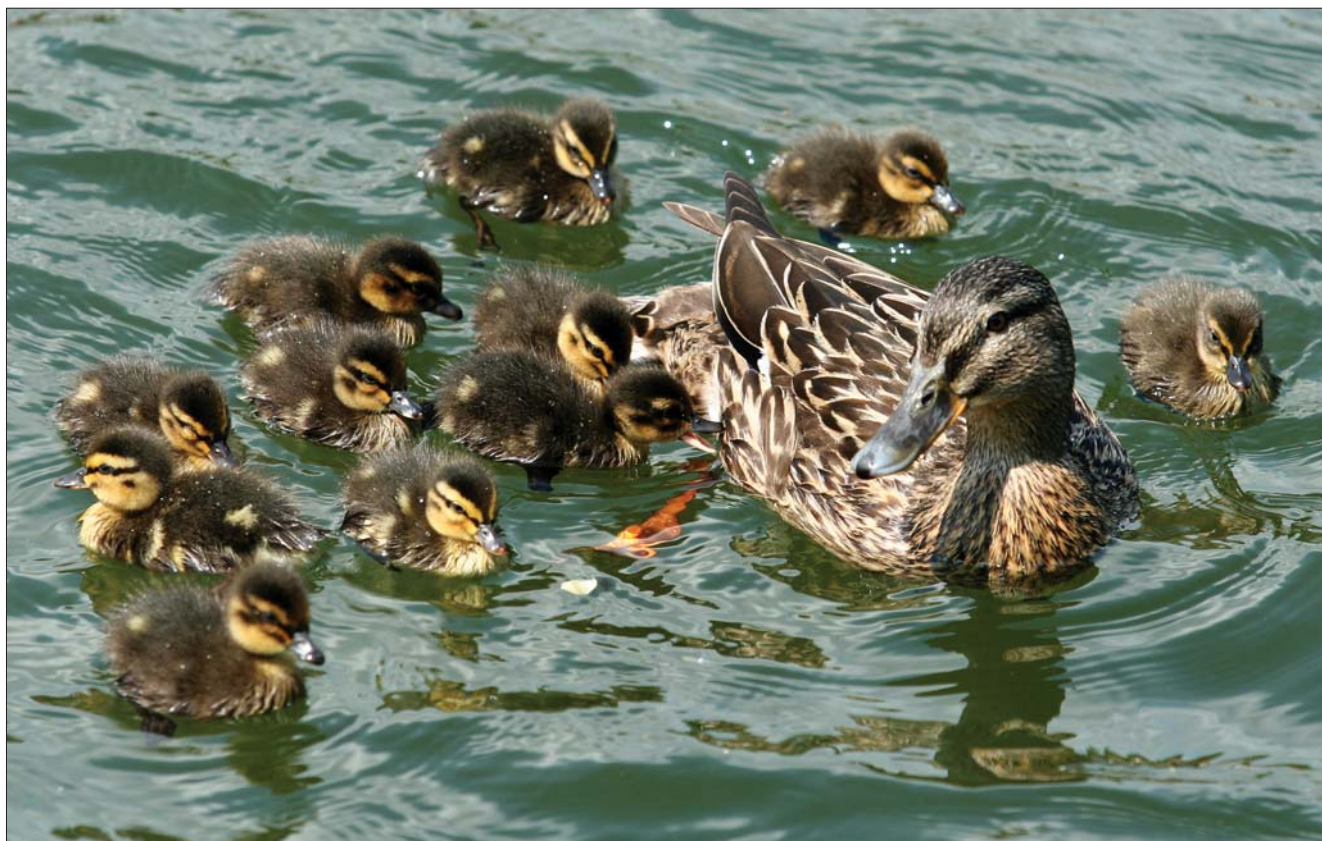

Foto Roman Tibenský

jeho loviskom. Na miestach, kde vidí plávať malé ryby, ktorými sa živí, zastane, prakticky lieta na mieste a z výšky asi 3 až 5 metrov sa voľným pádom vrhá do vody. Každý útok nekončí chytenou rybou. Pokusy sa opakujú dovtedy, kým nie je úspešný. Potom odlieta s rybou, aby nakrmil svoje mláďatá. Pri brehoch niekedy vidieť vodné hlodavce - ondatry.

Ekosystémy Obtokového ramena Váhu sú druhovo pestré a zaujímavé. V dvoch častiach sme sa venovali len niektorým rastlinám a živočíchom, ktoré sa tu v súčasnosti bežne vyskytujú. Keďže ide o miesto, kde sa ťaží liečivé bahno, je všeobecným záujmom, aby táto lokalita zostala nenarušená od akýchkoľvek negatívnych vplyvov ľudskej činnosti. Zatiaľ sa tento zámer darí naplňať. ■

Throughout almost the whole year the bank of the artery is lined with anglers, which form the characteristic view of this area. It is one of the few places where you can hear frogs croaking. The Edible Frog (*Pelophylax esculenta*) is doing very well here and its large population serves as food for the Grass Snake (*Natrix natrix*). Grass snakes and edible frogs stay along the banks and on the leaves of the water plants, where they can warm themselves in the sun. For the frogs there is always a threat that they can be eaten up by their predators – motionless grass snakes waiting in ambush. The frogs still have some hope of escaping in the event that only one of their rear legs is snatched. In this case the frog defends itself by shaking wildly and emitting

▲ Užovka obojková číha na korisť.
A grass snake is stalking its prey.
Eine Ringelnatter auf der Lauer

a strange "croak". However, the snake usually catches its prey by the head.

Other reptiles living here include the exotic, predacious Red-eared Slider turtles (*Trachemys scripta elegans*), which are released into these surroundings by unscrupulous terrarium keepers.

Birds along the Váh River artery form an important group. This is a well-known location for them to winter, because it never freezes in winter and they can also find food here even when temperatures fall. Besides the ever-present swans it is also possible to see here

▲ Skokan zelený býva najčastejšou korisťou užovky obojkovej.
The Edible Frog is the Grass Snake's most common prey.
Der Teichfrosch ist die häufigste Beute der Ringelnatter.

seagulls, coots, numerous species of ducks, herons, kingfishers, terns, and others. The Common Tern (*Sterna hirundo*), which arrives in Piešťany in the spring and nests here, is also worth mentioning. It resembles a seagull. The artery is its hunting-ground. In places, where it can see the small fish upon which it feeds, it rises up, hovering in practically one spot, and then dives into the water from an altitude of 3 to 5 metres. Not every attack is rewarded with a fish. So it repeats the attacks until it is successful. Then it flies away with its prey to feed its brood. Sometimes even small rodents - muskrats - can be seen at the banks.

The ecosystems of species in the Váh River artery are very diverse. In the two parts of our article we have dealt only with some plants and animals, which commonly exist here. Since this is from where the healing mud is extracted, it is in our common interest to keep this location untouched by any negative effects of human activity. So far this goal has been achieved. ■

Fast das ganze Jahr über säumen Angler die Ufer des Nebenarms und lassen so ein charakteristisches Bild dieser Umgebung

entstehen. Dieser Ort ist einer der wenigen, an denen noch das Quaken der Frösche zu hören ist. Der Teichfrosch (*Pelophylax esculenta*) fühlt sich hier sehr wohl und seine zahlreichen Bestände stellen eine Nahrungsquelle für Ringelnattern (*Natrix natrix*) dar. Nattern und Wasserfrösche halten sich in der Nähe der Ufer und auf Blättern der Wasserpflanzen auf, wo sie sich in der Sonne wärmen. Den Fröschen droht die immerwährende Gefahr, als Beute der Prädatoren – der regungslos lauenden Nattern – zu enden. Eine gewisse Chance zu entkommen haben sie nur dann, wenn sie von der Natter nur an einem Hinterbein erfasst werden. In seinem Überlebenskampf zappelt der Wasserfrosch heftig und stößt sonderbare Quakgeräusche aus. In der Regel verschlingt die Natter ihre Beute jedoch mit dem Kopf voran.

Reptilien sind hier auch durch die exotische, räuberisch lebende Rotwangen-Schmuckschildkröte (*Trachemys scripta elegans*) vertreten, derer sich gewissenlose Halter durch das Aussetzen in die freie Natur entledigen.

Eine bedeutende Gruppe in der Tierwelt des Nebenarms stellen Vögel dar. Die Lokalität ist als Überwinterungsort von Wasservögeln bekannt, da der Nebenarm in seinen warmen Bereichen nicht gefriert und auch bei niedrigen Temperaturen eine Nahrungsquelle bleibt. Neben den allgegenwärtigen Schwänen und Möwen können hier Blesshühner, mehrere

Entenarten, Reiher, Eisvögel, Schwalben und andere Arten beobachtet werden. Zu den besonders erwähnenswerten gehört die Flusseeeschwalbe (*Sterna hirundo*), die im Frühling zu uns kommt und in der Umgebung von Piešťany nistet. Sie ähnelt der Möwe. Der Nebenarm ist ihr Jagdrevier. An Stellen, an denen sie kleine Fische ausmacht, die ihre Hauptnahrung bilden, bleibt sie praktisch im Flug „stehen“ und stürzt sich dann aus einer Höhe von 3 bis 5 Metern im freien Fall ins Wasser. Nicht jeder Angriff endet mit einer Beute. Die Versuche werden jedoch so lange wiederholt, bis einer von ihnen zum Erfolg führt. Dann fliegt die Flusseeeschwalbe mit dem Fisch fort, um ihre Jungen zu füttern. In der Nähe der Ufer können von Zeit zu Zeit auch Vertreter der Wassernager, die Bisamratten, gesichtet werden.

Die Ökosysteme des Nebenarms der Waag sind artenreich und interessant. In den zwei Teilen dieses Artikels haben wir uns nur einigen Pflanzen- und Tierarten gewidmet, die hier heute geläufig vorkommen. Da es sich hier um einen Ort handelt, an dem der therapeutisch wirksame Schlamm gewonnen wird, ist es von allgemeinem Interesse, dass diese Lokalität von jeglichen negativen Einflüssen des Menschen unberührt bleibt. Bisher konnte dieses Vorhaben erfolgreich umgesetzt werden. ■

Chess
Proves
No Problem
for the
Disabled

Handicap
kein
Hindernis
beim
Schach

Barbora Piovarčiová

Elegantný, ladný, kráľovský. Presne taký je šach. Vyžaduje si bystrú myseľ a pohotové rozhodovanie. Tí, ktorí sú presvedčení o tom, že so športom nemá nič spoločné, by určite po niekoľkých šachových partiách rýchlo zmenili názor.

Elegant, graceful, regal - this is exactly what chess is. It requires a sharp intellect and quick decision-making. Those who are convinced that it has nothing to do with sport, would, after witnessing a few chess meets, quickly change their opinion.

Elegant, anmutig, königlich. Genauso ist Schach. Es erfordert einen wachen Verstand und die Fähigkeit, schnelle Entscheidungen zu treffen. Diejenigen, die davon überzeugt sind, dass es mit Sport nichts zu tun hat, würden nach einigen Schachpartien ihre Meinung mit Sicherheit schnell ändern.

Hendikep šachu neprekáža

Piešťany sa prvý júlový týždeň stali centrom Majstrovstiev sveta IPCA šachistov s poruchou mobility a na vozíčku. Týmto turnajom mesto nadviazalo na organizovanie vrcholových svetových podujatí z predvojnových rokov, kde hrávali hráči ako Aliechin, Capablanca, Rubinstein či Spielman. Šachisti z jedenástich krajín sveta prišli do Piešťan s podrobnou nastudovanou hrou všetkých súperov a možných ťahov. Vedieť predvídať situáciu má totiž v tejto hre cenu zlata. „V šachu neexistuje náhoda, sú iba chyby. Na ne súper čaká a tie môžu zvrátiť priebeh celej hry. Chyby rozhodujú o tom, kto nakoniec vyhrá. Je preto dôležité ani na chvíľu nezapochybovať a stále byť koncentrovaný,“ konštatoval ešte pred súťažou najlepší slovenský šachista Juraj Zavarský. Dokázať sa sústrediť niekoľko dní iba na hru vie totiž organizmus poriadne vyčerpať. A tam, kde končí koncentrácia, prichádzajú zlé ťahy. Lekári dokonca zistili, že hráči pri jednej partii šachu spotrebujú rovnaké množstvo energie ako boxeri v ringu. Aj na šach sa preto treba poriadne pripraviť nielen psychicky, ale aj fyzicky. Najlepšie to vraj vedia ruskí hráči a šachisti z iných krajín k nim majú vypestovaný akýsi vsugerovaný

▲ Lukasz Nowak (ležiaci na vozíčku) zvíťazil v juniorskej kategórii.

Lukasz Nowak (lying on a special wheelchair) victorious in the junior category.

Lukasz Nowak (im Rollstuhl liegend) siegte in der Altersgruppe der Junioren.

rešpekt. „Všetko je to o psychike. Ak by urobil nejaký ťah úplne obyčajný šachista a presne ten istý napríklad Kasparov, tak pri Kasparovovi zneistíte, začnú sa vám potíť ruky a máte pocit, že takto vie potiahnuť iba ozajstný šachový génus. Rovnako je to aj s Rusmi, ničoho sa nezľaknú. Sú až takí pokojní, že v súperovi vedia vyvolať pochybnosti,“ prezrádza Zavarský. Ten nakoniec medzi štyridsiatimi šachistami skončil na šiestom mieste. Osudnou sa mu stala partia s minuloročným víťazom Andreiom Obodchukom z Ruska. Ten nemal problém a zlato z roku 2010 suverénne obhájil. Viacerí z účastníkov IPCA majstrovstiev sveta sa s hendikepom už narodili a do Piešťan prišli hrať šach spoločne so svojimi asistentmi. Na vozíčku prišiel aj jedenástočný Marek Ardamica. „Baví ma rozmyšľať, vymýšľať nové kombinácie. Mojim veľkým vzorom je Kasparov.“ Niektorí sa, naopak, k handicapovaným hráčom dostali nečakane. „Jedného dňa som sa bol lyžovať a hral šach so zdravými šachistami a potom, pri bežnej prehliadke

mi našli nález na kolene. Ani neviem ako a ležal som v bratislavskej nemocnici na onkológii,“ prezrádza Juraj Zavarský a zároveň dodáva, že práve šach ho v ťažkých chvíľach držal nad chorobou. Majstrovstvá sveta majú teda pre telesne postihnutých okrem víťazstva ešte jeden dôležitý podtón, na chvíľu zabudnúť na svoje problémy. „Sme radi, že sa nám podarilo zorganizovať tento turnaj práve v Piešťanoch – v meste bez bariér. Má to v sebe istú symboliku,“ povedal riaditeľ turnaja MS IPCA a predseda Šachového klubu Ružomberok Marek Zelický. Majstrovstvá sveta sa hrali po prvý raz v štyroch kategóriách – muži, ženy, juniorky a juniory. Záštitu nad majstrovstvami prevzal primátor Piešťan Remo Cicutto a na dodržiavanie pravidiel dohliadal Karol Pekár. Na najlepších štyroch hráčov už teraz čaká budúcoročná šachová olympiáda v Istanbuli. Okrem Rusa Obodchuka si domyselnosť na šachovnici preveria aj Ukrajinec Igor Yarmonov, Vít Valenta z Českej republiky a Rus Viktor Strekalovski. ■

During the first week of July, Piešťany became the centre for the IPCA (International Physically Disabled Chess Association) World Championships of chess players with disabled mobility and in wheelchairs. With this tournament the town, once again, renewed the tradition of organizing top-level world events as it had done in the pre-war years, where such players as Aliechin, Capablanca, Rubinstein and Spielman used to play. Chess players from eleven countries around the world came to Piešťany with detailed analyses of their opponents' games and possible games. To know and anticipate situations is a huge advantage in this game. "There are no lucky coincidences in chess, only mistakes. The opponent waits for them as he knows that they might turn the entire game. The mistakes are the ultimate determiner of who wins in the end. This is why it's important to never, not even for a moment, have doubts and to stay completely focused," said the best Slovak chess player Juraj Zavaršký before the competition. The ability to concentrate for several days only on the game is also very exhausting. And it's exactly at the point when concentration falters that the bad moves begin. Doctors have even discovered that players, during one chess meet, burn the same number of calories as boxers in the ring. Which is why, also in chess, it is necessary to really prepare, not only psychologically, but physically as well. It is said that the best at doing this are Russian players, which is why chess players from other countries have an inherent and almost inbred respect for them. „It's all about the mental game. If an ordinary chess player and Kasparov made the same move, after Kasparov's move you would feel unsure, your hands would begin to sweat and you would have the feeling that only a real chess genius could pull off such a thing. It's the same with other Russians, nothing seems to faze them. They are so calm that they are able to instil a sense of doubt in their opponents," reveals Zavaršký, who himself finished in sixth place out of forty players. The fateful game was the one with last year's winner Andrei Obodchuk from Russia, who had no problem in defending his gold medal from last year.

Many of the participants in the IPCA World Championships were born with their handicaps and came to Piešťany to play chess together with their assistants. Eleven-year old Marek Ardamica, who came in his wheelchair, said, "I enjoy thinking about and coming up with new combinations. My biggest idol and role model is Kasparov." Others, were just the opposite, becoming handicapped players unexpectedly. "One day I was skiing and playing chess with 'healthy' chess players and then, during a routine check-up, they discovered something on my knee. I don't even know how, but I was soon lying in the oncological ward of the Bratislava hospital," shares Juraj Zavaršký adding that it was

precisely chess that helped him overcome this disease. The Chess World Championships, besides victory, also have one other important benefit for the physically disabled participants in that it, at least for a while, helps them to forget their problems. "We are happy that we were able to successfully organize this tournament exactly here in Piešťany – a town without barriers. There's a certain symbolism here," said Marek Zelnický, the director of the IPCA World Championship tournament and Chairman of the Ružomberok Chess Club. The World Championships were played, for the first time, in four categories – men, women, junior girls and junior boys. The championships took

▲ Andrei Obodchuk si vybojoval titul majstra sveta.
Andrei Obodchuk fought his way to the World
Championship title.
Andrei Obodchuk erkämpfte sich den Meistertitel.

place under the auspices of the Mayor of Piešťany Remo Cicutto and, in keeping with the rules, were overseen by Karol Pekár. The best four players can already look forward to next-year's Chess Olympiad in Istanbul. Besides the Russian Obodchuk, the Ukrainian Igor Yarmonov, as well as Vít Valenta from the Czech Republic and another Russian Viktor Strekalovski also proved their sophistication and knack for the game. ■

In der ersten Juliwoche wurde Piešťany zum Zentrum der IPCA-Weltmeisterschaft körperlich beeinträchtigter Schachspieler. Mit diesem Turnier knüpfte die Stadt an internationale Top-Turniere in den Vorkriegsjahren an, bei denen Schachgrößen wie Aljechin, Capablanca, Spielman oder Rubinstein spielten. Zu dem diesjährigen Turnier in Piešťany kamen Schachspieler aus 11 Ländern der Welt, mit detailliert einstudierten Spielen aller Gegner und möglichen Zügen. Denn eine Situation voraussehen zu können, ist in diesem Spiel Gold wert. „Im Schach gibt es keine Zufälle. Es gibt nur Fehler, auf die der Gegner wartet und die den Verlauf eines ganzen Spiels

umkehren können. Am Ende sind es die Fehler, die darüber entscheiden, wer siegt. Deshalb ist es wichtig, keinen Moment unsicher zu sein und sich stets zu konzentrieren“, stellte der beste slowakische Schachspieler, Juraj Zavaršký, vor dem Beginn des Turniers fest. Sich mehrere Tage lang nur auf das Spiel zu konzentrieren, kann den Organismus richtig erschöpfen. Und wenn die Konzentration schwindet, beginnen die fehlerhaften Züge. Ärzte haben festgestellt, dass die Spieler im Verlauf einer Schachpartie die gleiche Menge an Energie verbrauchen, wie Boxer im Ring. Deshalb sollte man sich auch für ein Schachspiel gut vorbereiten, nicht nur

psychisch, sondern auch physisch. Am besten können dies angeblich russische Schachspieler und deshalb begegnen ihnen Spieler aus anderen Ländern mit einer Art eingesuggerierten Respekts. „Das alles hat nur mit der Psyche zu tun. Wenn ein unbekannter Schachspieler einen Zug macht und genau den gleichen Zug würde zum Beispiel Kasparow machen, so werden sie bei Kasparow unsicher, ihre Hände fangen an zu schwitzen und sie haben das Gefühl, dass nur ein echtes Schachgenie solch einen Zug ausführen kann. Und so ist es auch mit den Russen – sie haben vor nichts Angst. Sie sind so ruhig, dass es ihnen dadurch gelingt, ihren Gegner zu verunsichern“, verrät Zavaršký. Er persönlich hat sich unter den 40 teilnehmenden Schachspielern schließlich den 6. Platz erkämpft. Verhängnisvoll wurde ihm die Partie mit dem Vorjahressieger Andrei Obodchuk aus Russland. Dieser hatte keine Schwierigkeiten das Gold von 2010 souverän zu verteidigen.

Mehrere Teilnehmer der IPCA-Weltmeisterschaft kamen bereits mit einer Behinderung auf die Welt und reisten zum Turnier in Piešťany zusammen mit ihren Assistenten an. Im Rollstuhl kam auch der 11-jährige Marek Ardamica. „Es macht mir Spaß nachzudenken und neue Kombinationen zu entwickeln. Mein großes Vorbild ist Kasparow.“ Einige hingegen wurden ganz unverhofft zu behinderten Spielern. „An einem Tag war ich Skilaufen und spielte Schach mit gesunden Schachspielern. Und dann ergab bei mir eine Routineuntersuchung plötzlich einen Befund am Knie. Ehe ich mich versah, lag ich auf der onkologischen Abteilung eines Krankenhauses in Bratislava“, verrät Juraj Zavaršký und fügt gleichzeitig hinzu, dass es gerade Schach war, das ihm in den schwierigen Momenten über die Krankheit hinweg half. Die Weltmeisterschaft hat für körperlich Behinderte neben einem Sieg also noch einen weiteren wichtigen Aspekt – sie lässt sie für eine kurze Zeit ihre Probleme vergessen. „Wir freuen uns, dass es uns gelungen ist, dieses Turnier gerade in Piešťany – der Stadt ohne Barrieren – zu veranstalten. Es besitzt eine gewisse Symbolik“, sagte der Turnierdirektor und Vorsitzende des Schachclubs Ružomberok, Marek Zelický. Die Weltmeisterschaft wurde zum ersten Mal in vier Kategorien ausgetragen – Herren, Damen, Juniorinnen und Junioren. Die Schirmherrschaft übernahm der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, und Karol Pekár wachte über die Einhaltung der Regeln. Auf die besten vier Spieler wartet im nächsten Jahr die Schacholympiade in Istanbul. Neben dem russischen Spieler Obodchuk werden auch der Ukrainer Igor Yarmonov, Vít Valenta aus der Tschechischen Republik und der Russe Viktor Strekalovski ihren Einfallsreichtum auf dem Schachbrett auf die Probe stellen. ■

Na nebo vzlietol žralok

A Shark Takes Off
into the Sky

Ein Hai flog
zum Himmel

Barbora Piovarčiová

František Šustek z Trenčína si zrealizoval veľký sen - skonštruoval lietadlo. Prototyp Sharku testujú piloti na Letisku v Piešťanoch. „Je vyrobené z laminátu a špeciálneho skla. Pri výrobe sme neboli tak ako doteraz obmedzovaní v ohýbaní. Mohli sme si dovoliť tvoriť a dať lietadlu tú najlepšiu podobu a tvar,“ opisuje František Šustek. V kategórii dopravných dvojmotorových lietadiel je zatiaľ Shark unikát. Ak sa ujme a bude oň záujem, František Šustek plánuje spustiť jeho výrobu práve v Piešťanoch. „Ročne by sme vedeli vyrobiť desať, maximálne tridsať takýchto lietadiel, pri ich

výrobe vieme zamestnať asi 120 ľudí.“ Využitie štvormiestnych lietadiel je podľa konštruktéra naozaj všestranné. „Každý pilot by sa mal najskôr naučiť lietať na takomto type lietadla. O Shark už prejavili záujem aj zbrojovky. A koniec-koncov, je presne také lietadlo, o ktorý majú záujem biznismeni na rýchle presuny.“ A to rýchle presuny doslova - Shark totiž dosiahne rýchlosť až 300 km/h.

František Šustek from Trenčín has fulfilled his big dream – by having constructed a plane. The Shark prototype is being tested by pilots at the Piešťany Airport. “It is made of fibreglass and special glass. While producing it we were not limited with the bending as we had been before. We were able to give the plane the best form and shape,” describes František Šustek. Shark is unique in the category of two-engine personal planes. If it does well and there is an interest in it, František Šustek is ready to launch its production right in Piešťany. “We could produce ten, maximum thirty of these planes a year, and we could employ some 120 people in the production.” According to its designer the use of these four seaters is universal. “Every pilot should learn to fly this type of plane first. Even arms factories have expressed their interest in it. After all, it is exactly this type of light airplane that businessmen are interested in for high-speed

transfers.” And we mean high-speed transfers literally - as Shark can reach a speed of 300 km per hour.

František Šustek aus Trenčín erfüllte sich einen großen Traum, indem er ein Flugzeug baute. Den Prototyp des „Shark“ testen Piloten auf dem Flughafen von Piešťany. „Er ist aus Laminat und Spezialglas gebaut. Bei seiner Konstruktion waren wir hinsichtlich der Biegung nicht wie bisher eingeschränkt. Wir konnten dem Flugzeug die optimale Gestalt und Form geben“, sagt František Šustek. Unter den 2-motorigen Verkehrsflugzeugen ist die Shark-Maschine bisher ein Unikat. Sollte sie sich durchsetzen und Interesse bestehen, plant František Šustek ihre Produktion gerade in Piešťany zu starten. „Jährlich wären wir in der Lage, 10 bis höchstens 30 solcher Flugzeuge zu bauen, wobei wir etwa 120 Menschen beschäftigen könnten.“ Die Verwendung dieser viersitzigen Flugzeuge wäre laut des Konstrukteurs wirklich vielseitig. „Jeder Pilot sollte lernen, zuerst diesen Flugzeugtyp zu fliegen. Interesse am Shark verkündeten bereits auch Rüstungsfirmen. Und schließlich ist es genau die Art Flugzeug, die für Geschäftsleute zwecks schnellen Transfers von Interesse ist.“ Und schnell ist hier wörtlich gemeint, denn ein Shark erreicht eine Geschwindigkeit von bis zu 300 km/h.